

*Orosztonyi Napköziotthonos
Óvoda*

Pedagógiai program

Orosztony

2022.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	5
2. Küldetésnyilatkozat.....	5
3. Helyzetelemzés	6
3.1 Intézményünkről	6
4. Feltételek.....	6
4.1 Személyi feltételek, ellátottság	6
4.2 Az óvoda tárgyi, dologi adottságai	7
5. Az óvoda átfogó nevelési terve	8
5.1 Helyi célok, alapelvek.....	8
6. Az óvoda nevelési feladatai	9
6.1 Az egészséges életmód kialakítása	9
6.2 Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása	12
6.3 Anyanyelvi és értelmi nevelés, fejlődés segítése.....	13
7. Az óvoda csoportszerkezete	14
8. Az óvoda nevelőmunkájához szükséges feltételrendszer	15
8.1 Személyi feltételek, felnőttek együttműködése	15
8.2 A Pedagógiai Program céljaihoz szükséges tárgyi feltételek.....	16
8.3 Az óvoda életének megszervezése	17
8.4 Kiemelt kapcsolat a családokkal.....	18
9. Óvodai élet tevékenységi formái.....	21
9.1 Játék.....	21
9.1.1 Célok, feladatok	22
9.1.2 Feltételek.....	22
9.1.3 Az óvodapedagógus ajánlott szerepe a játékban	23
9.2 A külső világ tevékeny megismerése.....	24
9.3 Kapcsolódó művészeti tevékenységek.....	29
9.3.1 Verselés-mesélés.....	30
9.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	31
9.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	33
9.3.4 Mozgás.....	35
10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	37
10.1 A tanulás célja, feladata	38
10.2 Tanulás a nevelési folyamatban	39

10.3	A tanulás típusai.....	39
10.4	Óvodai tanulás munkaformái	40
10.5	A csoport tervezése.....	41
10.6	Kommunikáció.....	42
11.	Munkajellegű tevékenységek.....	43
11.1	A munkajellegű tevékenységek célja, feladatai	43
11.2	Kialakítandó szokások, szabályok rendszere	45
12.	Fejlettségi célkitűzések iskoláskorra	48
13.	Az Óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei	50
14.	Az óvoda kapcsolatrendszere	52
15.	Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások	55
16.	A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....	56
17.	Felhasznált irodalom	58
18.	A program teljes körű felülvizsgálata és jóváhagyása	59
19.	MELLÉKLETEK.....	60
	1.sz.melléklet Pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzése	61
	2.sz.melléklet Óvodai integrációs program.....	64
	3.sz. melléklet Beszoktatási terv.....	76
	4.sz melléklet Befogadási terv.....	81

Az óvoda hivatalos elnevezése: Orosztonyi Napköziotthonos Óvoda

Címe: 8744 Orosztony Petőfi u. 10.

Működési hely: 8744 Orosztony Petőfi u. 10.

Telefonszám: 93/389-285

E-mail cím: orosztonyiovoda@gmail.com

Az óvoda fenntartója: Orosztonyi Napköziotthonos Óvoda Intézményfenntartó Társulása

Címe: 8744 Orosztony Szent Imre út 1.

Fenntartó típusa: önkormányzatok jogi személyiségű társulása

Fenntartó képviselője: Varga Valéria

Beosztása: Társulás elnöke

Óvodai csoportok száma: 1 csoport

Az óvoda vezetője: Horváth Erika

A program benyújtója: Nevelőtestület

1. BEVEZETŐ

Az összetartozás és az „együtt” élménye meghatározza életünket. Óvodánk csoportjában vannak roma gyermekek is, nekik is készült ez a program- többségnek és kisebbségnek egyaránt. Nem kíván különleges feltételeket a megvalósítása, nem csodagyerekeket akarunk nevelni, hanem örömet, boldog gyermekkort adni minden gyermeknek az iskola kezdése előtt.

2. Küldetésnyilatkozat

Gyermekeinknek ez életre szóló útravalót kívánunk adni, mert valljuk, hogy csak a sokoldalú emberek állják meg helyüket az életben. Szeretnénk olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik és védik a természetet. Társas kapcsolataikat jellemezze a megbízhatóság, tudják kezelni türelemmel kudarcaikat és fogadják el a másságot. Nyitottabb neveléssel, de az együttélés ésszerű korlátainak fenntartásával esélyt kívánunk adni arra, hogy egyéni attitűdjeik, motivációs készségeik kialakuljanak. Öröm és tevékenység! Ez a legfontosabb az óvodáskorú gyermek személyiségének fejlődéséhez.

Az elkövetkezendő években is a legfontosabb feladatunknak tartjuk, a gondjainkra bízott gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztését. Céljaink és feladataink teljesülése érdekében elsődleges kötelezettségünknek tartjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását. Ennek érdekében a családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá és intenzívebbé tesszük. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával a kölcsönös tiszteletadással a lemaradások ellensúlyozását eredményezi.

Az integrációs programunk tartalma kitejed az óvodai nevelés mind azon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Bízunk benne, hogy minden gyermek sikeresen kapcsolódik az iskolai életbe, mert óvodánkban annyi szeretet vette körül, csupa olyan dolgokat csinált, hallott, látott, ami nagy-nagy örömet okozott neki.

Tisztában vagyunk társadalmi felelősségünkkel, mert a jövő nemzedékét neveljük.

3. Helyzetelemzés

3.1 Intézményünkről

Az óvoda önálló közoktatási intézmény.

A tágas udvar és az udvari játékok, csúszda, mászóka jól szolgálják a gyermekek szabadban végzett tevékenységeit. A terület gondozása folyamatosan történik.

Gyermekeink nagy hányada szociokulturális téren, halmozottan hátrányos helyzetű családokban él. Gondok, megélhetési nehézségek, sajnos süllyedő igény szint jellemző a családokra. Fáradt, kevés szavú, ritkán mosolygó, közömbösnek látszó, a gyermek felé türelmetlen és túlféltő szülőként ismerhettük meg őket. A gyermekek többsége ebből a környezetből érkezik az óvodába. A családok életmódjában az objektív feltételek hiánya, illetve alacsony szintje határozza az életmódjuk tartalmát és életvitelük minőségét.

Éppen ezért, óvodánkban esélyt kívánunk adni a nehéz körülmények között élő családok gyermekeinek integrációjára. Óvodánk programja a roma és magyar gyermekek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésére épül.

4. Feltételek

4.1 Személyi feltételek, ellátottság

A nevelőtestület felkészültsége, szervezettsége.

Életkor szerinti megoszlása:

- 30-40 év között: 0
- 40-50 év között: 3
- 50-60 év között: 1
- 60-65 év között: 0

Lakóhely szerinti megoszlás:

- Helyben lakik: 2
- Bejáró: 2

Iskolai végzettség alapján:

- Óvodapedagógus: 1

Munkaköri beosztás alapján:

- Óvodavezető: 1
- Óvodavezető helyettes: 0
- Beosztott óvodapedagógus: 1

A nevelő munkát segítő technikai személyzet:

- Dajka: 1
- Fűtő, karbantartó: 0
- Konyhai kisegítő és nevelő munkát segítő: 1

Évről-évre részt veszünk különféle szakmai továbbképzéseken, melynek tapasztalatait a nevelő munkánkban hasznosítunk. igényünk a folyamatos megújulás, a legújabb szakirodalom ismerete. A felzárkóztató, fejlesztő munkához logopédus és gyógytornász segítségét vesszük igénybe. A dajka segítő partnere a nevelőmunkának. Az óvodapedagógus, aki egyben óvodavezető is, egész nap dolgozik. Az átfedési időt differenciált, egyéni fejlesztésre használjuk fel.

A gyermekcsoportok kialakítása, létszám alakulása:

1 csoport van

vegyes csoport: kis-középős és nagy csoportos gyermekekkel

Létszám: 2022.09.01-től, vegyes csoport 22 fővel

A gyermeklétszámot a törvényben szabályozottak szerint kívánjuk kialakítani.

4.2 Az óvoda tárgyi, dologi adottságai

Az óvoda régi épületben működik, de új nyílászáróval és hőszigeteléssel van ellátva. A csoportszoba utcafronton van kialakítva. Az óvoda udvara nagy, jól beosztható, van árnyékos és napos része, sokféle tevékenységre alkalmas. Az óvoda étkezésre alkalmas helye a csoportszobában van.

A program céljaihoz rendelkezésünkre álló eszközök:

- alap játékaink, képességfejlesztő játékaink száma megfelelő
- udvari játékaink száma folyamatosan bővül

- óvónők munkájával kiegészítők, asztali játékok készülnek
- pályázati lehetőségek kihasználása

Tanulási tevékenységhez:

Ld. 1 sz. melléklet: Pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzése.

Könyvellátottságunk:

Szakkönyveink száma megfelelő; online is elérhető friss szakirodalmak is rendelkezésre állnak.

5. Az óvoda átfogó nevelési terve

5.1 Helyi célok, alapelvek

Az óvoda Nevelés Országos Alapprogramja általános céljaként határozza meg a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítését.

Óvodánk tevékenységét az alábbi helyi célok határozzák meg:

- A gyermekek fejlődésének általános tendenciáin túl az egyedit, a másságot, a különbözőséget felismerve értéként elfogadva közelítünk a gyermekekhez. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása.
- A család tiszteletére, a szülők, nagyszülők megbecsülésére neveljük gyermekeinket. A nevelőmunkánk és a családokkal való kapcsolatok terén az érzelmi kötődések, szeretetteljes mintaadás gyermekeknek, szülőknek egyformán fontos kiemelt feladatunk.
- A gyermekek aktuális személyiségének fejlesztése, megismeréssel és művészi kapcsolódással. Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozásában. A gyermekek teljes körű személyiségének fejlesztése, megfelelő élmény és ismerethiány pótlása tapasztalatszerzéssel, a játék hangsúlyozásával és választható tevékenységekkel.

- Esélyegyenlőség biztosítása, a szocializációs hátrányok csökkentése, kapcsolatteremtés, a kommunikáció biztonságának erősítése. Törekszünk az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, a megegyezésre.
- Az egészséges és kulturált életmód iránti igény kialakítására törekszünk. Az egészség megőrzésének fontossága, a testmozgás iránti igény kielégítése. Egészségvédelem, az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése.
- Az élet tiszteletére, az emberi értékek közvetítésére,
- természeti környezet óvására, az állatok, a növények védelmére, szeretetére nevelünk.

6. Az óvoda nevelési feladatai

Az óvodai nevelés rendszerében - a gyermek testi – lelki szükségleteinek kielégítésére – az alábbi fő feladatok kiemelten hangsúlyozottak, és átszövik az egész óvodai nevelést. A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára, speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó és felzárkóztató programokat kívánunk szervezni.

Kiemelt területek:

1. egészséges életmód kialakítása
2. érzelmi nevelés, erkölcsi és közösségi nevelés
3. anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés

6.1 Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése során a gyermek saját tempójához igazítjuk a tevékenységeket. A gyermekeknek mindenhez időt és nyugodt körülményeket biztosítunk. Fejlettségének megfelelően végezheti-önkiszolgáló teendőit. A felnőtt a szükséges segítséget megadja, de nem csinálja meg helyette. Engedjük a próbálkozást, az „egyedül sikerült” érzésének átélését. Ehhez igyekszünk megismerni a gyermek egyéni jelzéseit, otthonról hozott szokásait.

A roma, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek számára készült beszoktatási terv, melyet a csoportnaplóban rögzítünk.

- Az óvodába lépő gyermek ismerje meg az új környezetét, csoportszobát, ami inger gazdag, otthonos és természetes anyagokkal díszített.
- A szülőkkel is meg kell ismertetni óvodai nevelésünket és elfogadtatni magunkat, mert csak a szülők bevonásával lesz sikeres a gyermekek óvodai közösséghez szoktatása.

Az óvoda feladata:

- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- játékeszközök és játékkuckók bemutatása
- érdeklődés felkeltése a játéklehetőségekhez
- játékeszközök helyes használatának megtanítása, ha szükséges egy-egy játék szétszedése, ezáltal a gyermeki kíváncsiság kielégítése
- játék összerakása a gyermek segítségével. A legtöbb roma gyermek összefüggő magyar beszéddel az óvodában találkozik, ezért az óvónő beszéde egyszerű legyen, tanítsa meg a tárgyak neveit, és az élethelyzetek megnevezését.
- Engedje az óvónő, hogy a roma gyermek a szőnyegen játsszon, ahol sokkal szabadabban érzi magát, mint széken ülve.
- A rendszeres étkezéshez szoktatást előzze meg a beszoktatás első heteiben lehetőség szerint biztosítsa a szabad étkezést.
- Amennyiben szükséges tanítsa meg az evőeszközök használatát, fogadtassa el a gyermekkel a tányér használatát, mindezt nagy türelemmel, a kudarcélmény elkerülése végett.
- Erőszakmentesen, türelemmel, tapintattal szoktassa az óvónő a roma gyermeket a ruha, cipő használatára.
- A gondozási teendőket kiemelten kezelje az óvónő és tapintatosan szoktassa a cigány és SNI-s, valamint a halmozottan hátrányos helyzetből érkező gyermekeket a higiénéjára.

- Egészséges életmódra nevelés, egészségtudat kialakítása, sok tapasztalat és információ szerzéssel, melyet Egészségvédő-fejlesztő nap szervezésével kívánjuk megvalósítani:
 - méreg, veszélyes és veszélytelen anyagok, környezeti ártalmak
 - önismeret
 - egészséges táplálkozás, stb
- Ismerkedjenek a gyermekek a vízzel, szappannal, a hajukat fésülik meg.
- Ismerkedjenek a fürdőszobai eszközökkel
- Tanulják meg nyitni-zárni a vízcsapot
- Szoktassa a gyermeket alapos kézmosásra
- Ismerje meg a gyermek a jellel ellátott, saját törölközőjét
- A WC helyes használatát ismerjék, tanulják meg
- Tudatosuljon a gyermekekben, hogy szükségleteiket csak a WC helyiségben szabad elvégezni
- Az óvónő segítőtípusa különösen érvényesüljön a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek óvodai nevelése során: empátia, szimpátia, tolerancia, elfogadás.

Az óvodánkban a táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés (felnőtt és gyermek) tevékenységei biztosítják az egészséges életmód megalapozását. A felnőtt, ha segítséget nyújt, mindig figyelembe veszi az egyéni sajátosságokat, az ismerkedés; mintaadás; közös tevékenységektől az önállóság fokozatainak át az önkiszolgálásig. A gondozási tevékenységek a rendszeres gyakorlással válnak szokássá. A szülőket felvilágosítjuk az önkiszolgálás, különösen a testápolás szükségességéről, rendszerességéről, formáiról. A család és az óvoda gondozási szokásainak összehangolására igyekszünk nagyobb figyelmet fordítani, különösen a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekeknél a meglévő hiányokat pótolni.

A gyermekek önállóságát, a finommozgás összerendeződését segíti az öltözködés is. A délutáni pihenés-alvás összhangjának megteremtésénél elengedhetetlen a szülők meggyőzése. A harmonikus összerendezett mozgásfejlődés érdekében a gyermekeknek választható, változatos mozgási lehetőségeket biztosítunk az udvaron, kirándulásokon, és egyéb szervezett helyzetekben is.

Az udvar ideális lehetőségeit kihasználjuk, sokat tevékenykedünk a szabadban.

A testi nevelés prevenció feladatainak egy részét az óvodában kell megoldanunk.

6.2 Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása

A gyermeki személyiség fejlődésének legkedvezőbb feltételeit a család biztosítja.

A szocializáció ezen korszaka a születéstől a hetedik életévig tartó szakasz, amikor a gyermek inkább az érzelmi szféra jelzéseit érti meg pontosan, mintsem a verbális közléseket.

A családi szocializáció során tanulja meg az alapvető viselkedési és erkölcsi normák szabályait, rendszerét. Természetesen az adott család erkölcsi értékrendjétől áthagyományozott tradíciójától függ. A roma gyermekek erős empátikus és intuitív készséggel rendelkeznek. A mi feladatunk, hogy az óvodai évek során kapott értelmi-érzelmi-erkölcsi nevelés összessége interiorizálódjon, állandó értékrendek jelenjenek meg és pozitív minták a gyermek viselkedésében.

Mi van a roma családban?

- tartós érzelmi melegség
- túlzott jutalmazás, büntetés
- nagyfokú érzékenység
- minél több lehetőség megismerése
- olyan önállóságra nevelés, hogy képes legyen az árral szemben úszni
- van önszabályozás, mely erősebb a környezet hatásánál
- van hagyományhordozás
- van szemérem
- van identitás

Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, alkotó partnere. A szülő szabadságát biztosítjuk a gyermek érkezése és távozása terén. A gyermekek óvodai befogadásához időhatárok nélküli, lépcsőzetes ismerkedést teszünk lehetővé. (ld. beszoktatási, befogadási terv) A roma, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű, valamint a többségi gyermekek együtt vannak a csoportban.

A jó közérzethez testi-lelki egyensúly megteremtése szükséges. Az érzelmi biztonság, a kötődések, kapcsolatok alapozását különös figyelemmel (HHH, SNI gyermekek), szeretetteljes légkörben segítjük.

Az önállóság, bizalom hatja át az óvodai élet minden tevékenységét. A gyermek és a szülő beilleszkedésének segítése hangsúlyos. Az érzelmi biztonság megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy a gyermek az óvodában jól tájékozott legyen, szabadon közlekedhessen. Egyéni igénye szerint ismerkedhessen, mindent kipróbálhasson.

A művészeti élmények, tevékenységek természetes módon kapcsolódjanak a különböző szituációkhoz, élményezetekhez.

Az óvodai élet minden összetevőjével a gyermek nyitottságra építve, segíti az erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, valamint a szűkebb és tágabb környezetének megismerését, a haza szeretetét és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természeti és emberi környezeti szépségekre és mindazok megbecsülésére.

Az érzelmi kapcsolatokban az óvónő a legfontosabb személy, aki őszinte szeretettel minden egyes gyermekkel bensőséges viszonyt alakít ki.

Feltétel nélküli bizalom jellemzi a másság elfogadását és elfogadtatását.

Testközelséggel mindvégig segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyermekek kapcsolatát. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára az óvoda együttműködik a speciális szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus).

6.3 Anyanyelvi és értelmi nevelés, fejlődés segítése

Minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődhessen tapasztalatszerzéssel, változatos tevékenységekkel. A gyermek elsősorban cselekvő, utánzásos tevékenységben szerez tapasztalatot, érzékszerveire építve, gyakorlati tanulással. Feladatunk, hogy érthető környezetben biztosítsunk számukra a sokszínű tapasztalatokat az életről. Éljenek együtt a természettel – tevékenységekkel, megfigyelésekkel, rácsodálkozással, - tapasztalják a változásokat, fejlődést. Minden gyermek cselekvő és konkrét tapasztalatot szerezhet az őt érdeklő környezet élőlényeiről, eseményeiről, történéseiről. A kapcsolatteremtő képesség az

anyanyelvi biztonsággal javítható. A gyermeke egymásközi viszonyam beszédkulturájuknak fejlődése a harmonikus felnőtt-gyermek viszony megteremtésével, beszéd és kommunikáció hangsúlyozásával történik. Olyan nyugodt, derűs légkört próbálunk biztosítani, hogy az a gyermekekből „közlést” váltson ki. Az átélt élmények készítessék őket a közlésekre, kommunikációra. Ez lehet szóbeli, tevékenységi, mozgásos, képi vagy hang. Ennek lehetőségét igyekszünk biztosítani. A gyermek széles körben spontán szerzett ismereteit, élményét, érdeklődését, kérdéseit mindig kövesse óvónői kapcsolódás. A korszerű pedagógiai módszerek megválasztásakor fokozottan figyelünk, illetve figyelembe vesszük az egyéni érdeklődési területeket, egyéni fejlődési utat és ütemet, a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekeknél és a tehetséges gyermekeknél egyaránt.

7. Az óvoda csoportszerkezete

1 vegyes csoport

A vegyes csoport kialakításakor a következő szempontokat vettük figyelembe:

- zökkenőmentesebb óvodába szokás
- baráti, rokoni kapcsolatok jobban figyelembe vehető
- tanulási motiváltság pozitívabb, eredményesebb
- 3-4 évig állandó óvónő, dadus, érzelmi biztonsága
- szokás-szabályrendszer könnyebben kialakítható
- fokozott figyelem a HHH-s, valamint az SNI-s gyermekek arányos elosztására
- családiasabb a légkör, stb.

A csoportban az érzelmi megerősítést segíti a csoportbáb, mely együtt él a gyerekekkel. Az önkéntesség első perctől érvényesül, semmi sincs erőltetve. A gyermek érettségétől, érdeklődésétől függően kapcsolódik be a csoport életébe, tevékenységeibe. Életszerű, családias légkört igyekszünk kialakítani- ehhez igen sokszor használjuk a csoportbábot. „Veled vagyok, segítek, mert fontos vagy nekem” attitűddel lehet elérni a fokozatos együttműködést cselekvésekben, játékos helyzetekben. Folyamatosan érkezve lehetőségünk van minden egyes gyermekkel érzékeltetni személyének fontosságát, irányított motiválással, kötetlenebb formával érzelmileg közelebb kerülni hozzá.

Kedvezőbb fejlesztés miatt:

A folyamatosság, kötetlenebb életforma megszokott otthoni életvitelükhöz jobban hasonlít. Utánzásos, gyakorlati tanuláshoz az óvónő, vagy ügyesebb társul a modell. Mindez elősegíti az ingerszegény környezetből érkező gyermekek fejlődését, ezt támogatja a folyamatos napirend is. Ezekre a gyerekekre jellemző, hogy fejlődésükhöz hosszabb időre van szükség. Nagy segítségünkre van az is, hogy ügyesebb társaik jó hatással vannak rájuk. A magabiztosabb társak között nő biztonságérzetük, felgyorsul önállóságuk, sikeresebb a szociális tanulás.

8. Az óvoda nevelőmunkájához szükséges feltételrendszer

8.1 Személyi feltételek, felnőttek együttműködése

Óvodánk teljes nyitvatartási ideje alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvoda nyitvatartási idejével maximálisan figyelembe vesszük a szülők munkavállalási esélyeinek lehetőségét. A nevelőmunka összehangolásával, felnőtt közösség együttműködésével igyekszünk mindent megtenni a gyerekekért. Az óvoda nevelőmunkájában meghatározó az óvónők szerepe. Szervezéssel, empátiával egésznapis készenléttel, segítségnyújtással próbálunk mindent megtenni a gyermekek egészséges fejlődése érdekében. Igyekszünk a gyerekekkel igazságosan és differenciáltan, az egyéni sajátosságaikhoz igazodva bánni. A sajátos nevelés igényű gyermekek fejlesztése, speciálisan képzett szakember közreműködésével oldható meg. Az óvodai nevelésünk során figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét, jó szándékát, egyéni törekvéseiket. Felelősek vagyunk a családokkal való jó együttműködésért. Mindig a konkrét család személyes megismerése után alkotunk csak véleményt. Mivel óvodánkban gyermekfelügyelet nincs, ezért nálunk (a dajkák szakképzettek) alkalmasak a nevelőmunkában az együttműködésre, szaktudásuk alkalmazására. Munkatársainkat természetesen nyugodtság, visszafogottság jellemzi, kerüljük a harsány érzelmi megnyilvánulásokat, tempógyorsítást, kapkodást, siettetést.

A felnőtt beszédmódja a legjobb példa. Tudatos ráfigyeléssel kerüljük a sematikus, általános fegyelmezési-utasítási kifejezéseket, konkrétan gyermekekhez szólunk, a szituációnak megfelelően. A kötetlen, nyugodt életet biztosítjuk: -szokások, -szabályok pontos részletekig történő meghatározásával a következetes, rendszeres betartásával mindenkivel szemben,

minden helyzetben. Minden óvónő, dajka naponta felkészülve, testi-lelki egészséggel igyekszik a gyermekekkel foglalkozni, teljes figyelmével és szeretetével fordulni feléjük.

Önképzés és továbbképzés:

- gyermekpszichológia
- a gyermek megismerése, integrált nevelés, esélyegyenlőség
- a részképességek fejlődése, differenciált fejlesztés módszerei
- a kézművességek
- számítógép kezelés
- cigány népismeret
- házi továbbképzésen aktív részvétel
-

8.2 A Pedagógiai Program céljaihoz szükséges tárgyi feltételek

A csoportszoba, a gondozást szolgáló helyiségek berendezései megfelelőek.

A gyermekeknek van megfelelő helyük, ami az övék, ahol a saját holmijait elhelyezheti és használhatja is. Előnyös polcrendszer van, minden elérhető és szemmagasságban található. Kialakításra került a következő tevékenységi központ, amely a gyermekek igényeinek megfelelően mobil is.

1. Családi, szituációs és szerepjáték központ
2. Építőjáték, barkácsolás, konstruálás központja
3. Manipulációs tevékenység-központ
4. A külső világ, a környezet megismerésének központja (-szobában folyó, udvari tevékenységek)
5. Irodalmi, ének-zenei tevékenységek, a mozgásfejlesztés központja
6. Művészeti tevékenységek központja (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)

Célunk, hogy óvodánkban a gyermekek minél természetesebb anyagokkal legyenek körülvéve, ezt szűkös anyagi lehetőségeink ellenére folyamatos gyűjtő munkával, pályázati lehetőségek kihasználásával próbáljuk biztosítani. Óvodánk udvarán lehetőségeket

teremtettünk különböző tevékenységekhez. A sövény adott, a kivihető udvari játékokkal sokféle tevékenységre van lehetőség.

Az óvoda udvaron kialakításra került a 2021-es év tavaszán a saját ötlet alapján **megvalósuló "Óvodai palántázó, zöldség, fűszer, gyógynövény és konyhakert"**. Kertünkben játékos módon, a közvetlen tapasztalatszerzés módszerével ismertetjük meg a gyermekeket a kertészkedés mozzanataival, a kertben folyó munkával. A gyermekek ismereteket szereznek a különféle zöldségek és gyümölcsök fajtáiról, éréséről. A kisgyermekek számára igazi sikerélmény, amikor a saját maguk által ültetett és gondozott palántáról szüretelhetik le a vitaminban gazdag zöldséget és gyümölcsöt. Kiváló minőségű palánták szükségesek ahhoz, hogy azokból szép és kiváló minőségű zöldségeket lehessen termeszteni. Kertünk folyamatosan új magaságúakkal bővül. A kerti munkák folyamatait megismerik, bekapcsolódnak a mindennapos növényápolásba, gondozásba, betakarításba.

Füves területek alkalmasak labdajátékokra, körjátékokra, fogócskázásra.

Az udvar egyik részében kialakítottunk rögzített mászóka rendszert, kötélvariációkkal.

Az óvoda udvarát, kertjét, helyiségeit olyan állapotban tartjuk, hogy azt az összes létesítményével együtt a gyermekek állandóan használhassák, (bár az udvari játékok nagy többsége az EU szabványelőírásainak nem felel meg.) AZ óvoda egész területén a nap minden szakában a maximális rendre, tisztaságra törekszünk. A csoportszoba otthonossága az ott élő felnőttek ízlését, ötleteit, ügyességét, leleményességét tükrözi. (A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve.)

8.3 Az óvoda életének megszervezése

Óvodánk nevelőmunkájában az óvónők személyisége döntő szerepet játszik. Individualizáció nélkül nem lehet közösségről beszélni még a felnőtteknél sem. A közösség egyénekből áll, ha az egyén önálló, alkotó, divergens gondolkodású, ha kellően kiegyensúlyozott, akkor az emberi kapcsolataiban is az lesz. Tapasztalatunk, hogy a gyermekek érés és képességek terén nagyon nagy egyéni különbségeket mutatnak. Csoportunkban ezért a gyermekek egyéni fejlettségéhez, tempójához igazodunk, folyamatosságon alapuló életritmust alakítunk ki az

egész nap folyamán, a tevékenységek és a helyszínek összehangolásával. A csoport napirendje figyelembe veszi a családok életvitelét, az ott megszokott szabadságot. Gyermekünknek egyéni motiváció alapján lehetőségük van egész nap különböző tevékenységekre várakozási idő nélkül. Az alapszükségletek kielégítéséhez egyéni lehetőséget biztosítunk, de a mosdóban, WC-ben intimitás biztosított.

Gyermeküket reggel a dadusnéni üdvözlöi. A csoportban a gyermekek jelzik, hogy megérkeztek ezzel is erősítjük az összetartozásukat. (jelek)

A játék tevékenység folyamatos egész délelőtt-közben lehetőség van a folyamatos reggelire-motivált, integrált tevékenységekbe való bekapcsolódásra, illetve az állandó rendelkezésre álló egyéni vagy társas képességfejlesztő játékeszközökkel vagy ábrázolási anyagokkal való tevékenységre. A szabadon választott játék folyamatosan folytatódik az udvaron. Az udvaron a spontán mozgásos játékokon kívül óvónők által szervezett tevékenységekbe is bekapcsolódhatnak. (versenyjátékok, mese, barkácsolás, bábozás, dramatizálás, esetleg munka jellegű tevékenység, mint a kertészkedés)

Az öltözésnél, mosdóhasználatnál dajkák és az óvónők tevékenykednek az ott készülődő gyermekekkel.

Étkezés: a csoportszobában történik; önkiszolgálással, az óvónő irányításával, segítségével. A délelőttös óvónő segítségével naposok terítnek és étkezés után rendet is raknak. Ebéd után mosdóba mennek. Majd pihenés következik. Aludni nem kötelező, de pihenni kb. 1 – 1,5 órát ajánlatos. Folyamatos ébresztés után uzsonnáznak, majd mozgásos tevékenységekre is van lehetőségük nagyrészt udvari tevékenységeket szervezünk. (versenyjáték, szabályjáték, dalos játékok) A napirend folyamatosságát és rugalmasságát a csoportban igyekszünk biztosítani. A heti rend, napirend kialakítását, tevékenységek szervezéseit, módszereit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük az alapvető feladatainkat, élve a nevelői szabadságunkkal.

8.4 Kiemelt kapcsolat a családokkal

A gyermekek fejlődését az otthon érzelmi biztonsága határozza meg. Óvodánkba minden gyermek otthonról érkezik. Ez a tény nagyon előnyös érzelmi életük alakulásában, személyiségük fejlődésében. Tapasztalatunk viszont az, hogy szinte minden családban van

munkanélküli, a családok túlhajsoltak, türelmetlenebbek megélhetési gondok miatt, alkalmazkodásra képtelenek és egyre közömbösebbek gyermekük nevelése iránt. A legtöbb család segélyből él, és gyakori az italozás.

A roma családok nevelési módszerei:

Gyermek centrikus nevelés, de másként, mint ahogy a tankönyvek előírják.

Amit a gyermek akar, és amikor akarja, és a legjobbat kell neki biztosítani. A roma családok étrendje gyakran ellentétes az iskolai-óvodai renddel. Nincs szükségük szabályozott továbbképzési rendszerre, mert így boldogulnak. Az erkölcsi szabályokat, normákat nem magolják be a gyermekek, gyakran kevés az ösztönzés. Nem nevelik úgy a gyermeket, hogy a jó az sikeres jutalmat érdemel, a rosszat pedig büntetni kell. A szegényes életfeltételek közt élő, hátrányos helyzetű, SNI-s gyermekek körülményeinek pontos ismerete fontos az óvodai neveléshez.

Tapasztalatunk, hogy az erős anya-gyermek kapcsolat miatt a beszoktatás hosszabb időt és fokozott egyéni bánásmódot igényel. Ld. 2 sz. melléklet, (Beszoktatási, befogadási terv – csoportnaplóban rögzítve)

A szegényes életfeltételek közt élő hátrányos helyzetű gyermekek körülményeinek pontos ismerete fontos az óvodai neveléshez. Ezen családok részére kialakítottunk egy családi szobát (fejlesztő szobát használunk erre a célra). A családi szobában szülővel és gyermekkel egyszerre foglalkozhatunk, a fejlesztő játékokat a kezükbe adjuk, használatához útmutatást, segítséget adunk. Ezt a játékot utána haza is vihetik, otthon is gyakorolhatják, majd visszahozzák és másikat kapnak. Fontos feladatunk ezen csoportok beillesztése, hátrányos helyzetű, SNI-s gyermekek fejlesztése, rehabilitációja. Fontos szerepe van a korai felismerésnek, segítségnyújtásnak. Nem csak a gyermeket, de a szüleit, a családját is bevonjuk ebbe a körbe, hiszen megfelelő előrelépést az egyéni korrekciós nevelésben csak úgy érhetünk el, ha a rehabilitációra az egész családot bevonjuk.

Már az óvodai beiratkozás előtt kezdődik az óvoda és a család kapcsolatának kiépítése. A rendszeres óvodába járás és időben kezdés érdekében szükséges a várható gyerekek ismerete (figyelembe kell vennünk a roma családok bizalmatlanságát, gyermekféltését, tanulás felé mutató közömbösséget) Az áprilisi beiratkozás utána a nyár folyamán a jövőendő

óvodások ellátogathatnak az óvodánkba szüleikkel, körülnézhetnek az udvaron, játszhatnak, ismerkedhetnek a csoportszobák játékeszközeivel. Az új szülőknek tájékoztató szülői megbeszélést tartunk augusztus első hetében. Igyekszünk minden szülőhöz gyermekükön keresztül megtalálni a közös hangnemet, a minél zökkenőmentesebb beszoktatás érdekében. Figyelünk arra, hogy minden beszélgetés dicsérettel kezdődjön. Keressük a visszahúzó, érdektelen szülőkkel is a kapcsolat felvételét és tartás formáit. A legtöbb család életében az óvoda az első hely, ahol alkalmazkodni kell és elvárások vannak. A szülőket is be kell szoktatni, nagyon meghatározóak a kezdeti, első benyomások. A gyermek szülőitől való leválása fokozatos legyen, egyre hosszabb ideig maradjon az óvodában, mind ez addig tartson, míg önállóan el nem fogadja az új környezetét. Lehetőségnek nincs időhatára, amíg szükséges a szülő jelen lehet. A gyerekek kedvenc játékukat behozhatják az óvodába, játszhatnak, alhatnak vele, külön helyet kap játékuk. A gyermek és a család meglátogatása egyéni szükséglettől függ, de ha kell a Gyermek Jóléti Szolgálat munkatársai is segítenek a gondok megoldásában. Az óvónők az év folyamán tavasszal nyíltnapot tartanak, melyet a szülőkkel megbeszélés követ. De ha a szülő igényli, más alkalmakkor is bejöhet a csoportba. Fontos tudnunk, hogy az óvónő minden találkozásnál nevelési-viselkedési mintát szolgál. Szülő kapjon példát a gyermekekkel való foglalkozásáról, beszédmódról, megértésről, megbecsülésről és a segítség módjáról. Az életritmus rugalmasságát a szülők igényeihez igazodva kell biztosítanunk. Mindig reálisan, de tapintatosan és segítőkészen adunk felvilágosításokat, diszkréció kötelez minket, információt csak óvónő adhat. A szülők esetleges helytelen nevelési szemléletét közvetve és nagyon tapintatosan próbáljuk befolyásolni. Az együttműködésben a szülő kérhet, javasolhat- ami teljesíthető, azt igyekszünk megtenni. Az óvoda programjának megvalósításában együttműködést csak akkor várhatunk, ha a szülők jól informáltak, ezért év elején közös szülői értekezletet tartunk. Az aktuális témán kívül igyekszünk hangulatossá tenni, ezért szülőkkel közös barkácsolásokat, játékkészítést végzünk. Új kezdeményezésként a karácsonyt és a húsvétot együtt ünnepeljük, amit a közös ráhangolódás előz meg. A gyermekek születésnapját bensőséges, egyénre szóló ünnepnappá varázsoljuk. Ebbe a szülő is segít. Nagyobb ünnepek szervezése, előkészítése, megtartása mindig szülőkkel együtt történik. Igyekszünk ezen tevékenységekbe a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint az SNI-s gyermekek szüleit is bevonni. Munkadélután tartunk, melyben ők is segítenek ötleteikkel, ajándékkészítéssel vesznek részt a munkákban. Különösen a farsang és az évváró ünnepeken alakulnak ki a szülőkkel

együtt vidám, mozgalmas együttlétek. Minden ünnep a szeretet, közös élmény kifejezése. Ügyelünk arra, hogy ne legyen merev betanítás, szerepeltetés. Hagyományainkhoz és a szülők kérésére nálunk a farsang továbbra is „falu ünnep”. Helye az iskola tornacsarnoka. Minden gyermek és az óvónők is egyszerű jelmezbe öltöznek. Rövid bemutatkozás után tánc és játékos vetélkedők vannak. A szülők közreműködésével büféről és tomboláról is gondoskodunk.

A fogadóórák nevelési beszélgetésekké alakulnak, ahol keressük a megoldás legjobb módját, különösen a HHH-s és SNI-s gyermekek szüleinél alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét, így a gyermekekről alkotott szülői és óvónői kép közelít egymáshoz. Mindkét félnek lehetnek olyan tapasztalatai, ami a másik félnek hiányzik.

Az iskolába kerülő nagyoknál már egyéni beszélgetésekre is szükség van, a gyermek beiskolázásának előkészítése érdekében. Fontos feladatunk, hogy elősegítsük a reális kép kialakulását gyermekünkről, s fogadják el olyannak, amilyenek. Kiemeljük értékeiket, ezt igyekszünk erősíteni, együtt találjuk meg a gyermek fejlettségének legjobban megfelelő iskolát. Közreműködünk a tanítóval való kapcsolatfelvételben, az iskola nyitott alapjain való együttes részvétellel. (az óvoda-iskola átmenet segítése: lásd. 3 sz. melléklet 6.sz pont)

A gyermek magával hozza a családban kialakult szokásokat, értékeket, viselkedést, érdeklődési kört. Az óvodai élet szokásai, szabályai elsősorban azok, amelyek a családban megkezdődtek, ill. azoknak a pótlása, amiket a családban kellett volna alakítani.

9. Óvodai élet tevékenységi formái

9.1 Játék

A játék a gyermek alaptevékenysége, a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Teljes gyermeki szabadságot, önállóságot biztosítunk a játékhoz, a hely, az eszköz, a téma és játszótárs megválasztásában is.

9.1.1 Célok, feladatok

A játék célja: az előzetes élményre épülő, választható tevékenység, az abban való cselekvő részvétel örömforrást jelentsen a gyermekeknek és váljon a gyermek legfontosabb tájékozódó tevékenységévé.

A roma gyermekekkel, és valamilyen hátránnyal küzdő gyermekekkel foglalkozó óvodákban különösen fontos a játék, hiszen felszabadíthatja a gyermekeket a megterheléstől, a pszichés feszültségektől. A tudattalan konfliktusokat kijátssza magából, pozitív érzelmi töltést ad. Óvodába lépéstől ismerkedjenek a játékszerekkel, használatukkal. Otthoni használatra játékkölcsönzési lehetőséget biztosítunk. A játékban az alkotás öröme, az én csináltam tapasztalata biztonságot nyújt saját képességeikről, mely növeli a biztonságérzetüket. Szabálytudatunk labilis, a szabályok hézagossága ismerete, ill. a lényegének meg nem értése miatt. Játék közben megértik a szabályok fenntartásának fontosságát és tapasztalatot gyűjtenek arról, hogy mindenkinek van erős és gyengébb oldala, hogy mindenki lehet valamiben sikeres.

A játék kiemelten:

- fejleszti a gyermek mozgását, ügyességét
- lehetőséget ad önmaga kipróbálására
- segíti érzékszervi működésével az észlelés, megfigyelőképesség megbízhatóságát
- sokféle tapasztalatot biztosít a tárgyak tulajdonságairól, reakciókról, hozzá járul a problémamegoldó gondolkodásuk fejlődéséhez
- elősegíti a kreatív együttműködést és a gyermekeket a játékeszközök megbecsülésére ösztönzi

9.1.2 Feltételek

A gyermek a saját tagolatlan benyomásait vetíti ki a játékba és egyénileg tagolja úgy, hogy számára legmegragadóbb mozzanatokot emeli ki. Ezért a feladatunk az élményszerzés segítése és a szabad játék feltételeinek megteremtése. Lehetőséget biztosítunk kuckók, zugok leválasztására, elbújásra, elvonulásra vagy kisebb csoportokban való tevékenykedésre. Biztosítjuk a lehetőséget, hogy szerepjátékához önállóan szervezhesse meg a szükséges

átrendezéseket. A gyermekek bevonásával biztosítunk megfelelő helyet, szabad teret a mozgásos, csoportos játékokhoz. Az óvoda helyiségei, udvara reggeltől estig alkalmas legyen a játékra. Merev rendrakással nem zavarjuk a gyermekek játékát. Ügyelünk arra, hogy a nap nagy része játékkal teljen. A játék ideje alatt végezhető egyéb tevékenységekhez állandó helyeket is nagyon átgondoltan alakítjuk ki. (étkezés reggel, ábrázolás, barkácsolás) Minden azért is fontos, hogy a gyermekek átválthassanak másik, őket érdeklő tevékenységekre. A sokszínű játékhoz, többfunkciós, építő-konstruáló, szerepjátékhoz kiegészítő anyagokra, eszközökre van szükségünk. (ezt igyekszünk biztosítani, amire nincs anyagi lehetőség, azt ötletekkel pótolni) A játékok és kiegészítő eszközök jól látható, és elérhető helyre vannak rakva, úgy, hogy az befolyásolja őket egy konkrét játékra. A HHH-s gyermekek szüleit is igyekszünk bevonni a gyűjtésbe, szülőikkel, gyermekekkel együtt gyűjtjük a kész és félkész alapanyagokat. Ezeket az anyagokat a „kincses ládában” tartjuk. Az építő-konstruáló játékokat is színesebbé, változatosabbá tesszük ezen anyajok felhasználásával. A családlátogatások tapasztalata alapján kitűnik, hogy egyre gyakrabban kerülnek olyan gyermekek az óvodánkba, akiknek nincs megfelelő játéka otthon. Az ilyen gyermekek számára biztosítjuk a lehetőséget, a funkció nélküli ismerkedésre. Ha az önállóság, önkéntesség, kezdeményezés a játékban biztosítva van, akkor a gyermekek a környezetükben lévő eszközöket, tárgyakat felhasználják játékukban. Ezzel tapasztalataik gazdagodnak és játékuk, bár egymástól eltérő ütemben színesedik, tartalmában bővül, szélesedik igényük társaik felé is.

9.1.3 Az óvodapedagógus ajánlott szerepe a játékban

Az óvónő teljes óvodai jelenlétével, minden tevékenységével példa, modell. Ez a játékban nem a „játszási tanítást” jelenti, a játék önkéntességét, önállóságát nem sértheti meg. De törődéssel, szociális érzékenységgel minta legyen szülőnek, gyereknek egyaránt. Az érzelmek motiválnak, aktivizálnak, ezért kiemelkedő az élmények szerepe. Az élményekből fakadó játék öröme a valós öröm, nem az óvónő által meghatározott, megrendezett, vagy megkívánt játéktéma szabályos végig játszása a cél. A játékba való bekapcsolódással az óvónő nem befolyásolhatja a gyermeket a téma - felnőtt által elképzelt – alakításra a

valóságnak megfelelő végig játszásra. A játékban az „itt vagyok, ha szükséged van rám” alapbeállással legyen jelen. Az **egyéni bánásmód** minden gyermek felé szükséges.

Ennek színvonalát meghatározza az óvónő empátia készsége:

- legyen állandóan nyitott a gyermekek kommunikációs jeleire és ezekre reagáljon
- élje bele magát a gyermekek lelkiállapotába, gondoskodásába, viselkedésébe a játék során megjelenő élethelyzetekbe
- a beleélő magatartás eredményezzen a gyermek aktuális személyiségéhez igazodó nevelő hatásokat
- érdeklődéssel, elismeréssel kísérje a gyermek ötleteit, kezdeményezéseit, kapcsolatait
- a központi szerepek szétosztásánál különös gonddal kell figyelni a félénkebb, háttérbe húzódó, valamilyen hátránnyal küzdő gyermekekre, segíteni kell őket, nem szabad engedni, hogy mindig kedvezőtlen helyzetbe kerülve háttérbe húzódjanak, ezt tapintatos irányítással elkerülhetjük

A gyermek egyéni konfliktusait engedjük megoldani – próbálkozhat társaival szemben érveléssel, önmaga megvédésével megegyezéssel. Csak vész helyzetben avatkozunk bele, de úgy, hogy közben próbáljuk megérteni a konfliktust okozó gyermek szándékát, belső indítékait.

Az óvodás korú gyermek erősen igényli az együttműködő jelző érintést, simogatást, metakommunikációs jelzést.

9.2 A külső világ tevékeny megismerése

A megismerési folyamatban nagy szerepe van az utánzásra alapuló szociális tanulásnak. Az óvodába járás 3-4 éve olyan életkor, amikor a gyermek tapasztalatokat nem csak utánzással szerez, hanem megismeri vágya, érdeklődése, kíváncsisága, aktivitása, önállósági törekvése miatt önmagát kipróbálja, egyéni, önálló tapasztalatot is igényel. Az óvodás korú gyermekek számára kitágul a világ, hiszen a tágabb környezetből is sok ismeretet adunk. Fontos ez a

halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekei számára, akik nem jutnak túl az otthonukon és az óvoda körén túl. Folyamatos ismerkedést biztosítunk a közlekedéssel, munkahelyekkel, falunk nevezetességeivel. A roma gyermekeknek jó a természethez való viszonyuk, hiszen természet közelben nőnek fel. Fontos a minél sokoldalúbb tapasztalatszerzés. Az önálló tapasztalatszerzéshez, tevékenységhez alapvetően motivál az óvónőhöz fűződő érzelmi kapcsolat, de a kíváncsiság, a tevékenységi helyzet, a megismerési vágy, az önkéntelen figyelem és az önállósulás vágya, igénye is hozzájárul.

Ha saját fejlettségének megfelelő tevékenységben vesz részt, cselekvően szerez tapasztalatot a gyermek, akkor sikerélménye lesz és a tevékenység eredménye az öröm, a pozitív érzélem. Feladatunk elsősorban a tevékenységi motiváció megteremtése és a tevékenységben szükséges együttműködés.

Fontos kinyitni előttük a világ kapuját, sok-sok sétával, kirándulással színesebbé téve mindennapjaikat. Társadalmi és környezettel kapcsolatos szokások, az élet tisztelete, emberi alkotások, állat és növényvilág védelme, igény szint kialakítása környezetükkel kapcsolatban.

Célja: a gyermekek a szűkebb és tágabb, természeti-, emberi- tárgyi környezetről olyan tapasztalatot szerezzen, amely az életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz nélkülözhetetlen.

Pótolja hiányzó tapasztalatait, élményeit gyarapítsa, erősítse meg, rendezze, egészítse ki a meglévőket.

Hangsúlyt fektetünk a matematikai képességek fejlesztésére, mert a legtöbb hiányosságát ezen területen tapasztaltuk.

Kiemelten kezelendők és fejlesztendőek a megfigyelő, analízáló, szintetizáló képességek, az elemi számfogalmak és készségek alakítása a következő matematikai feladatokkal:

- Játékos rakosgatás, válogatás
- Hallással, mozgással, tapintással érzékelhető halmazképzés
- Halmazok összeállítása tulajdonságaik szerint
- Halmazok összeállítása becsléssel, párosítással
- Halmazok elemeinek csoportosítása tulajdonságaik szerint
- Halmazok számossága, relációk, ítéletek

- Halmazok tulajdonságainak változása
- Halmazok egyesítése
- Párok képzése, számlálás
- Sorszámok, mérések
- Hozzáadás, elvétel, egyenlővé tétel

A roma gyermekek tudnak és szeretnek kártyázni, dominózni. Mindezt kihasználva, számfogalmukat erősítjük.

Homok, víz, asztal: névutók, irányok gyakorlása maketten.

Családi központ: vendéglátás közben, megfeleltetés, színfelismerés, számosság, építőközpont, tárgyak összemérése, sorba rendezése.

Manipulációs központ: összehasonlítás, szétválogatás

Szerezzenek tapasztalatokat magatartásformákról, szokásokról, emberi kapcsolatokról-olyan tevékenységekről, melyek a családi életnek is velejárái.

Feladatok:

- A gyermekek eltérő élményanyagainak kiegészítése (HHH, SNI esetén), meglévő tapasztalatainak bővítése.
- A gyermek érdeklődése, kíváncsiságra építve megismerési vágyát elégítse ki, hangsúlyozottan a környezettudatos magatartás alapozására.
- Személyes és cselekvő részvétellel adjon lehetőséget minél több érzékszervvel való tapasztalásra.
- Az alkalmi és folyamatos megfigyelés során szerezzenek pozitív élményt környezetükről, az emberekről, értékekről.
- Motivált, kötetlen tevékenységekben legyen alkalmuk különböző szempontú felfedezésre, saját lehetőségeik kipróbálására. Részképességeik fejlődését egyénre szóló módszerekkel próbáljuk fejleszteni.

Szervezett megfigyeléseket, motivált tevékenységsort biztosítanak az óvónők kb. 1-1 hónap hosszúságú témablokkból és az arra az időre első aktualitásokból. A

tevékenységekhez készített és felhasznált eszközök, képességfejlesztő játékok témái is kapcsolódnak a témablokkhoz. A csoportszoba és a környezet tárgyai, képei, dekorációja, termények a témablokkokkal változnak vagy kiegészülnek.

1. Gyermekvilág

Kapcsolódjanak a tevékenységek az új csoporttagok fogadásához, az óvoda megismeréséhez, az óvodás lét eszközeihez, eseményeihez, egymás megismeréséhez. Ismerkedünk, tevékenykedünk különböző eszközökkel, játékokkal, használatuk módját próbáljuk ki, gyakoroljuk. Tapasztalják meg önmaguk lehetőségeit, testüket, testrészeikkel való tevékenységet.

2. Őszi színek

Évszak jellemzőivel, változásokkal ismerkedjenek, folyamatosan figyeljék meg összefüggéseit. (öltözet, tevékenységek, gyümölcsök, termények, munkák, stb) Gyűjtjük és tevékenykedünk az őszi kincseivel. Szívesen vegyenek részt közös tevékenységekben. Gyakorolják a párbeszédes kommunikációt különböző helyzetekben.

3. Együtt a családdunk

Ismerkedjenek nevükkel, családban elfoglalt helyükkel, tevékenységeikkel, családtagok életének jellemzőivel, a nagy családok életével. Lakóhelyükkel, annak környezetével, utcájukkal, munkákkal. Erősödjön „én tudatuk”, magabiztosságuk. Tapasztalatainkat, tevékenységeinket próbálják kifejezni beszéddel, különbséget, azonosságot megfogalmazni.

4. Szeretet és gyertyafény

A szeretet és öröm élménye kísérje az ünnepi készülődés hétköznapjait. Szociális érzékenységük erősödését segítse a karácsonyi ajándékozás, a titok, a meglepetés, köszöntés tevékenységei. Közös tevékenységeink, a közös örömeink segítsék elő az összetartozást, a család és óvoda társaik felé egyaránt.

5. Tél és emberek

Érzékeljék, tapasztalják, figyeljék meg folyamatosan az évszak jellemzőit. Több oldalról szerezzenek tapasztalatot különböző testrészeikről, lehetséges tevékenységeikről, szóban is fogalmazzák meg. Az egészség megvédése, betegségek gyógyítása is kerüljön a témakörbe.

6. Az állatok farsangja

Szerezzenek tapasztalatot az állatokról, életükről, emberekhez való kapcsolatukról, természetes találkozásokkal és kép ábrázolással, elbeszéléssel is. A farsang vidámsággal, tréfás sokféleséggel, színességgel, tarkasággal adjon élményt, tapasztalatot.

7. Mindenfelé eljutunk

Szerezzenek tapasztalatok az utazás, szállítás eszközeiről, különböző helyzetben a viselkedés szabályairól, tájékozódnak tágabb lakóhelyükről. Beszéljenek távoli tájakról, emberekről, szokásokról. Figyeljék az időjárás változásait, összefüggéseit. Bátran kérdezzenek. Gyakorolják az udvariassági szabályokat, szokásokat.

8. Tavaszi ébredés

Folyamatosan tapasztalják sokoldalúan az évszak jellegzetességeit. Ismerkedjenek, hasonlítsanak össze virágokat. Valódi és különböző képi helyzetekben is ismerjék fel, nevezzék meg a színeket. A húsvéti és tavaszi népszokásokat az öröm és játékosság kísérfje.

9. Növények a barátaink

Sok helyzetben, helyszínen és eszközökkel ismerjenek fel azonosságokat, különbségeket, biztosan csoportosítsanak különböző tevékenységszinteken – mozgással, tárgyakkal, képekkel, jelzésekkel, rajzzal. Számlálási és relációs tapasztalataikat, irányokat tudják megfogalmazni, követni. Egyre bátrabban kommunikáljanak különböző helyzetekben, érdeklődjenek, kérdezzenek.

A motivált, fejlődést segítő tevékenységeket a bekapcsolódó gyermekek aktuális fejlettsége határozza meg. A tapasztalatszerzés során a gyermek egyéni fejlettségének megfelelő megismerési tevékenységre motiváljuk, melynek eredménye a pozitív érzélem, öröm érzése.

A cselekvő helyzetekben a gyermek önállóságát, felfedezését, megoldás örömét biztosítjuk segítő értékeléssel, szükséges együttműködéssel. Az óvónő segítő együttműködése során a gyermek ötleteihez, kérdéseihez, közléseihez alkalmazkodjon.

A gyermek testséma – ismerete, térfogalma alapja az észlelésnek. Nagy figyelmet kell fordítani saját testének lehetőségeire, konkrét tapasztalataira, majd bővítve a környezet egyéb viszonyaira.

A csoport tagjai sok-sok kirándulással szerezzenek élményt, tapasztalatot. Megfigyelési célzatú sétára csak annyi gyermekkel menjen az óvónő, amennyinek cselekvő tapasztalatot tud biztosítani és a helyzetnek megfelelő viselkedést gyakorolhatják.

A közlekedés szabályait folyamatosan, valóságos helyzetekben gyakoroljuk. Való helyzetekben és szituációkban tapasztalják meg, éljék meg a családi és emberi kapcsolatokat, magatartásformákat, helyzeteket.

Feltételek megteremtése az óvónő feladata. Cél, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek a gyermekek az élet gyakorlásában. Minden tevékenység életszerű legyen, soha nem öncélú. A gyermek hiányzó tapasztalatait egészítse ki, hiányzókat pótolja. Egész nap folyamán lehetővé tesszük, hogy a gyermek kérdezhessen, megjegyzést, véleményt mondjon. Minden közlésre, kérdésre válasz szükséges. Bátran beszélhessenek az óvónővel való kapcsolatban és egymást közt is. Minden nap legyen lehetőség kötetlen beszélgetésre, az egyes gyermekekkel való kommunikációs helyzeteket az óvónő szituáció érzékenyen használja ki.

9.3 Kapcsolódó művészeti tevékenységek

A világ cselekvő megismerést szolgáló tevékenységekhez, spontán adódó helyzetekhez kapcsoljuk az óvodában a művészeti tartalmakat és mozgást is.

A művészeti jellegű tevékenységekben maga a cselekvés a fontos, nem az eredmény. A művészeti tevékenységekhez naponta biztosítunk kellő anyagokat, eszközöket.

A magyar kultúra, és a roma kultúra, a népművészet óriási tárházából – érzelmi szinten – igyekszünk a gyermekek közelébe vinni értékeinket (mese, vers, hangszer, népdal, zene, mondókák, mozgás, báb, öltözetek, szokások, mesterségek). A kisebbségi kultúra kincseiből tudatosan beépített tematika segítségével az óvónő változatos módon szervezze meg a hagyományápolást. Művészi alkotásokkal, népművészeti tárgyakkal, eszközökkel találkozzanak a gyermekek a rácsodálkozás élményével. Az esztétikai élményadást folyamattá tesszük óvodánkban. Az ízlés alakítás minden helyiségben és helyzetben fontos szempont nálunk. Az óvónők egyéni ötletekkel kapcsolják a művészeti élményt, cselekvést a különböző tevékenységekhez, eseményekhez, hangulatokhoz, a gyermek spontán megnyilvánulásaihoz, kérdéseihez.

A művészeti tevékenységek célja:

A gyermekek esztétikai érzelmeinek erősítésével a befogadásra és alkotó művészeti tevékenységre való képesség fejlődésének segítése.

Feladatok:

- éljenek át minél több művészi élményt
- fejezhessék ki az élményhez, a befogadáshoz kapcsolódó érzelmeiket
- tevékenységekkel folyamatosan érzékeljék az alkotás különböző formáit
- alakuljanak és finomodjanak ki a tevékenységhez szükséges készségeik
- alapozzák meg alkotó képességeiket és ízlésük alakulását

9.3.1 Verselés-mesélés

A gyermek a mesén keresztül szerez tapasztalatot az emberi, érzelmi, etikai viszonyokról, az ehhez kapcsolódó viselkedési formákról. A gyermek elsősorban érzelemmel kötődik a meséhez. Érzelmeket él át, és ezek az érzelmek etikai élményeket, benyomásokat adnak.

Célunk:

Az érzelmi erősítés, élménynyújtás és annak feldolgozása

A tevékenység folyamata:

A rendszeres mesehallgatás lételeme a gyermeknek. A gyermek beleélő képessége, az ismétlés utáni vágya megkívánja, hogy lehetőséget adjunk gyakori ismétlődésre és a mesében való cselekvő részvételre is.

Minden nap hallgatnak mesét, verset. Minimum 1 hétig ismétlünk egy-egy mesét. Ehhez olyan hangulati helyzet megteremtése szükséges, hogy a többi gyermek játékát ne zavarjuk. (kuckók) A gyermekek gyorsan megismerik mesekezdő szokásainkat. Fontos a személyes kapcsolat, érzelmi helyzet megteremtése. A mese illusztrációja csak annyi, hogy tovább serkentse a gyerekek fantáziáját. Igyekszünk kialakítani minden csoportban kis könyvtárat, ahol a gyerekek kedvenc meséi, versei vannak elhelyezve (könyv, roma témájú, roma festők képei, grafikák, rajzok és illusztrációk formájában) amit bármikor elővehetnek,

nézegethetnek, beszélgethetnek róla. A verseket mozgáshoz, dalos játékokhoz, aktuális tevékenységekhez kapcsoljuk. Nem kell a gyerekeknek odajönni a mese kuckóhoz, ahol játszik, onnan is figyelheti a mesét. Csak a nyelvtanilag tiszta, értékes mesét, verset használunk. Elsősorban népi mondókák, magyar gyermekköltészet, mesék kerülnek felhasználásra, de jelentős írók, költők művei is helyet kapnak repertoárunkban.

Az óvónő ismertesse meg a gyerekekkel a kortárs roma költők, írók verseit, elbeszéléseit (Bari Károly, Lakatos Menyhért, Rostás-Farkas György, stb.)

Az óvónő meséjével hozza mozgásba a gyermeki képzeletet, mely megbékíti félelmeiben, mely erősíti önbizalmában.

A mese-versanyag tartalmaz:

- mondókát
- állatmesét
- felelgetőket
- láncmesét
- csali mesét
- egyszerű és több szálon futó mesét
- különböző verseket

Minden témablokkhoz kapcsolódjon mese is, erre külön odafigyelünk. A délutáni pihenőnél könyvből olvasunk mesét, ez lehet folytatásos is.

9.3.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének, zene, az énekes játékok, a gyermektánc elsősorban az érzelmekre hatnak, felébresztik a gyermek zenei érdeklődését és ez az érdeklődés aztán kapcsolódik a környezet megismerésének minden formájához. Örömet szerez a közös mozgás, ének növeli a gyermek biztonságérzetét, társaihoz való kötődést, a szép igénylését.

A zene iránti érdeklődés felkeltése és a zenei készségek, képességek alakítása, nem más, mint egész személyiségük fejlesztésének segítése, a népművészet megszerettetése, megőrzése.

Folyamat ismertetés:

Különböző helyzetekben, élményekhez, tevékenységekhez kapcsoljuk az énekes zenés mozzanatok. A zenei képességek fejlesztése mindig tevékenységekbe, hangulatba illeszkedjen, soha ne öncélúan, elszigetelten történjék. A zenei tevékenység nagy része énekes játék legyen, amit többször ismételnék, hogy minden érdeklődő gyermek sorra kerüljön, szereplője lehessen.

A zenei készség, ritmus és hallás fejlesztése egymásra épülő, fokozatosan nehezedő zenei feladatokkal valósuljon meg. A dalanyag mindig legyen összhangban a zenei feladattal. A képességek fejlődését segítő feladatokat a nap bármely tevékenységéhez lehet kapcsolni, a mozzanatot kezdheti barkácsolás, asztali tevékenység, eszközzel való rakosgatás vagy maga az eszköz, kép kihelyezése, óvónő dúdolása stb. Az óvónő ötletessége, módszertani kultúrája és gyermek ismerete nagyon meghatározó.

A népművészet énekes. mozgásos tevékenységei, általában füves, szabad térben, mindig folyamatosságukkal adják az örömet, egymáshoz való kapcsolódást, pozitív érzelmek kifejezését. Az énekes játékokat tavasztól-őszig a szabadban kezdeményezzük. A legegyszerűbb mozdulatoktól kezdve a változatos térformákig eljutva. Zenei csokrok folyamatában éljük meg érzelmileg az együtt mozgás, összetartozás örömét. Énekelgessen, dúdolgasson az óvónő napközben többször is, mondjon ondókat, beszéljen énekelve is. Naponta halljanak népdalt helyzethez, hangulathoz kapcsolva, közvetlen motiválás nélküli élményként. Színesítse életüket az együttélés éneklés, zenélés.

Gépi zenét mindig valamilyen céllal használjunk és minden esetben törekszünk arra, hogy az ízlésformáló legyen.

Különösen a roma gyermekekre jellemző, hogy szeretnek szerepelni, énekelni, táncolni mások előtt is, sokat improvizálnak.

A roma gyermekekre jellemző a fokozott zenei érdeklődés, hiszen aktívan benne élnek. Örömmel vesznek részt a dalos játékokban, mernek és tudnak is énekelni, táncolni. Nem csak az óvodában tanult dalokat, hanem a roma folklórból is. A mondókák, dalok nagy része mozgással is eljátszható, ezek segítséget adnak a mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, térérzékeléshez, az egymásra figyeléshez, valamint a gyermek és az óvodapedagógus közötti

érzelmi kötődés megszilárdításában. Hagyományőrző roma együttesek kazettáinak hallgatásával, videofelvételek megtekintésével identitástudatukat erősítjük. A hagyományos roma közös zenélés-táncolás-éneklés során játékos formában bővül a gyermekek tér-szín-forma képzete és fantázia világuk, térbeli tájékozódó képességük, képi, plasztikai kifejező képességgel. Az óvónő tegye lehetővé, hogy a roma gyermek egyszerű ismétlődő szavakat, felhívó hanglejtéssel, szabályos zenei világra jellemző lüktetéssel, határozott ritmussal díszítve, énekelgessen, dúdolgasson kedvére, érzelmektől áthatva.

Feladatunk a korai tehetség gondozás is pl. az önállóság fokozása, pontosság a ritmus-hangsúly kezdőhang átvétele, visszaéneklés terén.

A dalokat, mondókákat, énekes játékokat minden óvónő maga választja ki, személyiségének, csoportjának megfelelően. A sikerélmény a legfontosabb.

9.3.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázolási tevékenység kifejezést használjuk, amely átfogja a gyermek rajzoló, mintázó, festő tevékenységét és nagyon sokféle kézimunkát, barkácsolást, térépítést is.

Bármely ábrázolási tevékenységről van szó, az óvodáskorú gyermek jellemzője, hogy nem a valóságot, a látott dolgokat próbálja ábrázolni, hanem azt, amit arról a dologról tud.

A gyermek ábrázoló tevékenysége spontán, játékos és mindig kreatív tevékenység. Maga a tevékenység a fontos, nem a produktum. Emlékezetből is szívesen rajzol, fest, alakít. Belső indítatásból, érzelmeik vezérlik színhasználatát, eszköz, anyag, technika választását, tevékenysége folyamatát.

A tevékenység célja:

A gyermek személyiségének gazdagítása élmény és fantázia képi kifejezésével. A szép igényének és az esztétikai érzékenységének megalapozása. Finommotorika fejlődésének sokoldalú segítése. A roma gyermeket az érzékletes képi gondolkodás képessége jellemzi, amit felétlenül ápolni kell.

Az óvodánk gyakorlata:

A csoportteremben és az udvaron állandó, nyugodt helyet biztosítunk a gyermekek rajzolásához, festéséhez, mintázásához. A hozzávaló eszközök, anyagok állandó látható, elérhető helyen vannak, bármikor hozzáférhetőek, bármikor használhatják. Sok gyermeknek kevés rajzolási, festési tapasztalata van, ezért rengeteg rajzolási, festési lehetőséget biztosítunk.

A gyermek szabad, spontán rajzolásához, festéséhez, mintázásához a lehetőséget biztosítjuk, hogy saját képzeleti emlékképei és képzeletük alapján választhassanak anyagot, technikát, témát.

Változó és bővülő az ábrázolás anyag és eszközkészlete is. Az újabb anyagokat, technikákat, amelyet az óvónő folyamatosan mutat meg és bővíti ezzel a tevékenység lehetőségeit. Sokféle anyagot, technikát mutat meg az év folyamán félkész vagy alapanyagok felhasználásával, amiből a gyermek mindig választhat technikát, kipróbálhat tevékenységet vagy létrehozhat valamit.

A vizuális tevékenységet nem jellemezheti a produktum kényszer. A gyermek minden munkáját megbecsülés övezi, az örömteli tevékenység a lényeg. A gyermek egyéni munkáit jelével ellátva, mappába összegyűjtve tároljuk és év végén hazaviszik. A gyermekek ábrázoló munkáját érdeklődéssel követjük, az átélt tevékenységeknek a gyermekekkel együtt örülünk. Amennyiben segítséget kér, kérdez, a segítségnyújtás módja csak ötletadás, javaslat lehet, esetleg saját munkánkon megmutatjuk hogyan kell csinálni.

A csoportban mintázási, rajzolási eszközök folyamatosan bővülnek, újabb anyagok kerülnek a gyermekek kezébe. Új technikákat mutat meg az óvónő. Elkészült munkáikat elvihetik játékkukba vagy a termet, folyosót díszítjük vele. Nagy „kincses ládában” tartjuk a felhasználható anyagok sokaságát. (rongyok, fonalak, gombok, cérnák, gumik, természetes anyagok, levelek, tobozok, ágak stb.)

A terepépítés közös tevékenységét is- ezt együtt határozzák el, s gyűjtik hozzá az anyagokat, tervezik majd elkészítik- ez főként középső és nagycsoportosokra jellemző. A gyermekek kedvelt tevékenysége a színezés. Lehetőségük van még a gyermekeknek a földön, táblán, téglán, üveglapon való egyéni vagy közös ábrázolásokra (pálcikával, krétával, szénnel stb.), különböző produktumokat hozzanak létre.

9.3.4 Mozgás

Az óvodás korú gyermek a második alakváltozás előtti időszakot éli, sok intenzív mozgásra mozgásos játékra van szüksége a szabad levegőn. Napi 4-5 óra szabad levegőn tartózkodást tartunk ideálisnak. A gyermek természetes mozgása és testi képességei az óvodáskor ideje alatt nagy fejlődésen megy át, amihez alapvető feladat a jó levegőjű tiszta környezet és a gyermekek fejlettsége, mozgástapasztalatára épülő terhelés.

Mozgás célja:

- segítsék a gyermekek testi fejlődését
- akarati tulajdonságainak alakulását
- mozgás kultúráját megalapozza

A motorikum fejlesztése két területen zajlik:

1. nagy mozgás
2. finommotorika

nagymozgások fejlesztése:

- természetes mozgások (járás, futás, ugrás, mászás)
- egyensúlygyakorlatok (állások, forgások, testhelyzet változtatások)
- szem-kéz koordináció (célba dobások, vízszintes, függőleges célra)
- szem-láb koordináció (ugrókötél, karika gyakorlatok, ugróiskola)

finommotorika fejlesztése:

- gyurmázás
- építőjátékokkal építés
- papírhajtogatás, papírfűzés
- puzzle-játékok összerakása
- mintakirakás lyukas táblán (Pöttyi játék)
- vágás
- rajzolás, festés, színezés
- kézi szergyakorlatok

Mozgás helye a napi folyamatban:

Spontán mozgásra a gyermekeknek nap mint nap lehetőségük van, hogy különböző mozgásformákat kipróbáljanak, gyakoroljanak, különböző környezeti helyzetekben tájékozódjanak. Mozgásos kapcsolódás az óvoda napi életében többféle lehet: aktuális tevékenységsorhoz kötve vagy a helyszín adottságait kihasználva, vagy a megismerő és művészeti tevékenységek eszközeit felhasználva. A motivált tevékenységsort legtöbbször lezárja a felszabadult mozgás, ami folyamatosan átvezethet a szabadban való tevékenységekre. Az udvaron bekapcsolódhatnak egymás tevékenységébe az érdeklődő gyerekek.

A napi szervezett mozgás ideje nincs meghatározva, lehet délelőtt vagy délután, gyakran elegendő egy kedvelt tornaszer elhelyezése is az érdeklődés felkeltésére.

A roma gyermekek fejlesztésénél elsődleges és meghatározó:

- alaklátás-formaállandóság fejlesztése
- formaalakítás mozgással
- különböző alakzatok végig mozgása, körmozgás
- kinesztetikus mozgásészlelés fejlesztése, behunyt szemmel, bizonyos mozgások elvégzése

Elengedhetetlen a tükör a szobában, ahol az egész testképüket, mozgásukat, a társaikhoz, a tárgyakhoz való viszonyukat figyelhetik, megtapasztalhatják.

Az óvónők szabad időben kihasználják a zene mozgásra inspiráló és fejlesztő hatását. Bármilyen is az időjárás, napi 1,5-2 órát, még hidegben is, szabad levegőn töltünk. A spontán és szervezett napi mozgás mellett hetente egy alkalommal testnevelés foglalkozást tartunk, nagyon tudatosan a gyermekek különböző fejlettségére építve. A testnevelés foglalkozások nagy része mozgásos játékok sorozata, ezt egészítik ki a járások, futások, kúszások, dobások, ugrások, gurulások és a labdával végezhető mozgások.

Helyszíne általában az udvar, bent csak szükséghelyzetben. A kicsik bármikor abbahagyhatják a tornázást, ilyenkor a dajka segítségével mehet öltözködni. A tornaeszközök felhasználásával egyszerre 2-3 mozgás helyet tudunk kialakítani, ilyenkor forgószínpadszerűen cserélődnek a csapatok. A hagyományos eszközökön kívül más használati tárgyakkal, vagy az általunk készített eszközökkel is tornázunk. (szalag, kendő,

kötél, bot, fakanál, körkötél stb.) A sok-sok eszközzel színesebbé, vonzóbbá szeretnénk tenni a testnevelés foglalkozásokat.

10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánk csoportjában még a hasonló korú gyermekek között is nagy eltérések vannak érés, szokások, képességek terén. Helyi programunk minden fejezete a gyermekközpontúságra, felkínált tevékenységekre épít. A tanulás a különböző tevékenységformák állandó kísérője. Az érés és tanulás egymást átható folyamatának következménye a fejlődés, aminek eredménye az iskolai tanuláshoz szükséges beállítódás. Nem várható el, hogy minden gyermek kiváló legyen, de alkalmas legyen az iskolai munka megkezdésére, ahol különböző képességszintjeikről tovább fejlődhetnek. A gyermek 3-4 óvodai éve alatt elsősorban utánzó, játékos helyzetekben, érzékeléssel, szociális kapcsolatokkal, cselekvéssel, kreativitással, telítve emocionális készlettel tanul. Természetesen helyzetekben és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, fejlődik megismerő képessége, emlékezete, figyelme.

A tanulással preferált alapértékek:

- testi-lelki egészség
- öröm-vidámság
- kíváncsiság-érdeklődés
- cselekvés-önállóság
- kommunikációs kapcsolat-együttműködés
- problémaérzékenység-kreativitás
- segítség-figyelmesség
- szokások-igényesség
- kulturáltság-környezetesztétika

10.1 A tanulás célja, feladata

Célja:

Az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Segítse a gyermekek emocionális készletét, sikerorientáltságát. Aktív közreműködéssel tegye lehetővé a környezetben való biztos eligazodást, a környezet viszonyaira való reagálást. Segítse jó kapcsolatteremtő képességének alakulását. Különböző problémaszituációkkal erősítse a gyermek önálló ismeretterjesztését és divergens gondolkodásának fejlődését.

A tanulás feladatai:

- A gyermek ismerethiányát pótolja, spontán szerzett tapasztalatait pontosítsa, bővítse.
- A szervezett tevékenységek és lehetőségek a gyermek biztos mozgását érzékelő teljes apparátusának kialakulását, fejlődését segítsék.
- Reprodukív és produktív képzeletét használhassa és ezáltal kreativitása is fejlődjön.
- Önkéntelen figyelmére építve növekedjen figyelmének ideje, terjedelme.
- Elsősorban a nagyok terhelésével a gondoskodási műveletek fejlesztése.
- Építsen a kifejezőkészség és a gondolkodás kapcsolatára, gazdagítsa az élőbeszéd jelentéshordozói elemeit.
- Tapasztalhasa a gyermek, hogy élményt, eseményt, érzést többféle kommunikációval is ki lehet fejezni.
- A tapasztalatok alapján kérdések, válaszok, okkeresések, összefüggések megfogalmazása, segítse megfelelő kapcsolatukat a természettel, emberekkel, tárgyakkal.
- A tanulási helyzetek a gyermek aktuális fejlettségének feleljenek meg és sikert hozzanak.
- A tanulás tegye lehetővé, hogy a gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön, egyéni képességszintjeinek megfelelően.

10.2 Tanulás a nevelési folyamatban

Gyermekeink családból érzenek, az ott jellemző nevelési stílussal, attitűddel, szokásokkal és meghatározott biztonsággal.

Az óvodába kerülés mindenképpen egy törést jelet, hisz addigi életritmusa megbomlik.

Annyi az új inger, hatás, hogy a biztonság, felszabadultság érzésének megerősödéséhez nem elegendő egy rövid befogadási időszak. Az anyához való érzelmi kötődést tiszteletben tartva és felhasználva szánjuk erre az első évet. Gyermekeknek időt hagyunk arra, hogy mindennel megismerkedjen, kipróbáljon, találja meg helyét az óvoda életében, társai és a felnőttek között. Fontos időszak ez, mert több gyermeknél a hiányzó tapasztalatok pótlása történik: elsősorban a környezet tárgyainak, jelentéseinek tapintással történő megismerésével, megnevezésével, ráismeréssel és néhány alaptulajdonság elmondásával. Ezzel segítjük a biztosabb eligazodást az érdeklődést, figyelmet. Erre az alapra épülhetnek az összefüggések, logikai műveletek. Egy év alatt képet kapunk a gyermek fejlettségéről a DIFER segítségével is, a fejlődés lehetőségeiről, aktuális személyisége tulajdonságairól, lelki funkcióiról. Egyénre lebontott fejlesztési tervet készítünk a vizsgálati eredmények alapján. Ehhez szükséges a szokások, önkiszolgálás szintjének ismerete, képességek megfigyelése, esetleg felmérése és a fejlesztésre szoruló területek feljegyzése. A gyermek életének, fejlődésének nyomon követése, a Patyi Zoltánné: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése kiadványban kerül rögzítésre, minden gyermeknek külön könyve van erre a célra.

10.3 A tanulás típusai

Spontán tanul az óvoda teljes napjában, az utcán, otthon, emberi kapcsolatokban, viszonyulásokban, tapasztalatai sokirányúak, rendezetlenek, szórtak.

Az óvodai szervezett tevékenységek során az is feladatunk, hogy a meglévő ismereteit rendezzük, pontosítsuk, kiegészítsük. A foglalkozásokat kötetlen formában tartjuk, csak a testnevelés kötelező. A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek egyéni képességfejlesztése is játékosan, kötetlen formában történik. Tervezett, de spontán tanulásra adunk lehetőségeket, a motivált napi tevékenységeken kívül a jól megválasztott vagy házilag

készített képességfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítjük elő a tanulást. Ezeket havonta cseréljük, meghatározott helyen vannak, a gyermekek bármikor elvehetnek belőle és szabadon tevékenykedhetnek vele. A különböző tanulási típusok és munkaformák során a gyermek tapasztalatot, ismeretet szerez, tanulja a kulturált magatartást és viselkedési viszonyulásokat és biztonságos életvitelt.

10.4 Óvodai tanulás munkaformái

A hátrányos helyzetű ingerszegény környezetből érkező gyermekeknek elsősorban utánzásos, gyakorlati tanulás a megfelelő. Erős érzelmi és beszédbeli pótlásra is szükségük van. Természetes, hogy a programunkat alapvetően az egyéni és kiscsoportos munkaformára építettük, hogy jobban és intenzívebben tudjunk a gyermekek felé fordulni.

Egyéni a leggyakoribb forma, a gyermek sikerélményét közvetlenül elégíti ki. Saját elképzelése szerint választ eszközt és tevékenykedik vele. Kezébe vesz, megtapogat, kipróbál. Ebben a helyzetben kapcsolódunk bele a tevékenységbe, egyéni fejlesztési feladattal. Szakképzett gyógypedagógus és logopédus segíti a halmozottan hátrányos képességű gyermekek egyéni rehabilitációját.

Páros munkaforma már az együttműködést, alkalmazkodást is segíteni.

Mikro csoportos munkaforma elsősorban a nagyobbak jellemző tevékenysége.

Együttműködnek, munkamegosztással tevékenykednek, egymás ötleteit, javaslatait figyelembe veszik.

A képességfejlesztés területei:

Mozgás-nagymozgás

- finommozgás

Percepciók-vizuális

- auditív figyelem, emlékezet
- téri tájékozódás, mely testsémából indul ki

Testséma, beszéd

10.5 A csoport tervezése

A gyermekek egyéni fejlődését figyelembe véve egyes gyermekre tervezünk. A három-négy óvodai évet egy folyamatnak tekintjük, és ebben a gyermek érését is fontosnak tartjuk, nemcsak a tanulásra orientált képességét, fejlődését. Természetesen szükségesek a jól összeállított mérések (DIFER) is az objektivitás érdekében. A gyermekek egyéni fejlődésének folyamatát és a fejlődést segítő tervet is külön füzetben vezetjük.

Csoportdokumentum, csoportnapló tartalmazza:

1. A gyermekcsoportra vonatkozó adatokat (csoport neve, év, felnőttel a csoportban, gyermekek neve, jele, oktatási azonosítója, kora, születésnap, óvodában tartózkodás időtartama)
2. A csoport szokásai, szabályai helyszínek-tevékenységek szerint.
3. A nevelési év meséi, versei, dalai, népszokások
4. A szervezési feladatokat, egyéni képesség fejlesztési feladatokat, tapasztalatokat
5. A családdal való kapcsolat folyamata dátummal
6. Beszoktatási terv, befogadási terv – ez csoportnaplóban rögzítve
7. Tevékenységterv heti és ezen belül napi elosztásban:
Heti terv: a hét meséje, vizuális lehetőségei, képességfejlesztő játéka, célzott nevek, testnevelése, a nap motivált tevékenységei, hozzá kapcsolt művészeti tartalmak (motiválás módja, eszköze, feladatok, célzott gyermekek betűjele)

A tapasztalatok egyénre szólók, jelzést alapoznak meg az egyes gyermekek fejlődéséhez. Természetesen a gyermek vagy óvónő részéről megvalósult spontán tevékenységet utólag jegyezzük fel. A témablokkos tervezés segítségével egy tevékenységgyűjteményt segédanyagként készítettünk a nevelési programunkhoz. A hatékony munkánkat segíti a folyamatos napirend. Napirendünk időkerete: 7-16:00

Napirend javaslat:

	időkeret	időpont	tevékenységek
Játék	7.00-	07.00-11.30	Gyülekezés, folyamatos reggeli Szabad játék, játékba integrált egyén és mikro csoportos tevékenységek. Mindennapos testnevelés (kötelező testnevelés heti egyszer). Játék az udvaron. Séta, mozgásos tevékenység.
Gondozás, étkezés	11.30-	11.30-13.00	Előkészületek az ebédhez. Gondozás Előkészületek a pihenéshez
	13.00	13.00-14.30	Pihenés Folyamatos ébredés Testápolás
Játék, szabadon választott tevékenység	15.00-	15.00-16.00	Játék Hazabocsájtás

10.6 Kommunikáció

Minden emberi kapcsolatban, az óvoda egésznapos életében jelen van az anyanyelvi nevelés és fejlesztés:

A helyes légzés, beszédértés, kifejezőképesség, szókinccs, hangzódifferenciálás fejlődéséhez változatos nyelvi játékokat használunk fel, különös figyelem a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekekre. A gyermek enyhe beszédhibáját is lehet nyelvi játékokkal javítani, fejleszteni. Súlyosabb beszédhiba javítására logopédust veszünk igénybe. Változatos helyzetekben kapnak lehetőséget kommunikációra.

A mozgás és a beszéd együtt fejlődik, ezért sok kreatív, improvizálással, mozgásos tevékenységgel színezzük a kommunikációt.

A verbális kommunikációt mindig kísérik az emberi kapcsolatokhoz szükséges metakommunikációs jelzések. A felnőtt példája, nyugodt hangja, kifejezései, kapkodásmentes munkája a legfőbb utánzási minta.

A program minden tevékenységblokkjában, a tevékenységhez kapcsolódva (beépítve, színezve) folyamatosan kerültek meghatározásra a kommunikációs tevékenység, fejlődést segítő játékok.

11. Munkajellegű tevékenységek

A csoportban a munkajellegű tevékenységeket is a családban hiányzó tevékenységek pótlása, megszerettetése határozza meg. Jellemző, hogy a gyermekeknek a legtöbb családban nem biztosítottak a próbálkozási lehetőségek, ezért igyekszünk az óvodában széles skálát biztosítani a munkajellegű tevékenységekben is. Minden munkát önként végezhet a gyermek, amikor szívesen és örömmel teszi, igénye van rá.

11.1 A munkajellegű tevékenységek célja, feladatai

- ismerje meg, szeresse és igényelje az óvodában és azon kívül is a gyermek a valós igényt kielégítő munkajellegű tevékenységeket
- a családban hiányzó lehetőségekkel természetes formában találkoznak, próbálkozással szerezzenek sok közvetlen tapasztalatot, sikerélményt (HHH-s gyermekek, SNI-s)
- környezetüket, ahol jól érzik magukat, védjék, vigyázzanak rá, alakítsák
- megismerkednek alapanyagokkal, eszközökkel, azok tulajdonságaival, egyszerű technikákkal, célirányos használatukkal
- finomodik érzékelésük, mozgásuk, a munkavégzéshez szükséges képességeik fejlődjenek

A munkajellegű tevékenységekben preferált értékek:

Kitartás, türelem, önállóság, kreativitás, igényesség, esztétika, közösségi kapcsolat, együttműködés, fegyelem, kötelességérzet, szociális érzékenység (törődés, empátia).

Tevékenység tartalma:

Elsődleges és legfontosabb az önkiszolgáló munka. A munkafeladatból adódik, hogy felnőtt csak a szükséges segítséget adja meg, ne csinálja meg a gyermek helyett, engedje a próbálkozást, az egyedül sikerül érzését.

A felnőttnek nagyon jól kell ismerni az otthoni szokásokat és a gyermek egyéni jelzéseit a segítség módjához.

Gyakori a szocializációs hiányokkal érkező gyermekeknél, hogy rendkívül alacsony szinten vannak önkiszolgálás terén. A felnőtt és a társ segítő, együtt tevékenykedő, mintaadó munkájára szinte egész nap szükség van idő biztosításával, figyelemmel és türelemmel. Hangsúlyos a roma gyermekeknél az utánzásra épülő tanulás és gondozás minden területén, mert jellemzően ezt élték a családban, a szülő keveset beszél, nem magyaráz, indokol. Csak együtt él a gyermekkel.

A folyamatos és rugalmas napirenddel lehetővé tesszük, hogy a gyermek fejlettségéhez viszonyított idő álljon rendelkezésre, különösen az öltözködésben. Ez összehangolt munkát kíván a felnőttektől, mert a pozitív megerősítés és a segítő mintaadás nagyon szükséges a munka során.

Feltétlenül szükséges a reggeli, mert a gyermekek nagy része csak az óvodában kap enni. A naposságot nem kötelező munkavégzésnek tarjuk.

Az óvónő és gyermekek érdeklődésétől függ a tevékenységek választéka és gyakorisága. Az ünnepeket mindig sütés-főzés kíséri a konyhai sütő felhasználásával.

Az önkiszolgáló és gondozó munka mellett a nap bármely részében lehetőséget adhatunk a munkavégzésre a gyermekeknek. Játshat, de a felnőttek munkájához is kapcsolódhat. (pl. udvar seprése, mosás, felmosás, gereblyezés, ásás stb.)

Konyhakertet is készítettünk, cserepekbe, ládába rendszeresen a vetés, palántavetés, amit haza is lehet vinni és otthon is folytatni a gondozást, megfigyelést. A közös munka során megtermelt zöldségfélét együtt fogyasztják el.

11.2 Kialakítandó szokások, szabályok rendszere

Ez a fejezet abból az elgondolásból került erre a helyre, mert szokások, szabályok legnagyobb része a munkához, főként az önkiszolgáláshoz és a gondozáshoz kapcsolódik.

A szokások-szabályok részletes tervezése és következetes betartása minden csoportnak önálló feladata. Óvodánkban lényegesnek tartjuk, hogy bevezetésük cselekvéses, utánzásos helyzetben és fokozatosan történjék, sok ismétlődő bemutatással, biztató dicsérettel (HHH-s, SNI-s gyermek).

A családban megkezdett szokások megváltoztatása csak akkor szükséges, ha gyermek egészségét vagy fejlődését szolgálja.

Szokás-szabály rendszer tervezése helyszínek szerint

Csoportszoba:

- játékok, eszközök elvétele, visszatétele
- különböző tevékenységek szükséges helye
- berendezés alakíthatóság
- csoportbáb helye, szerepe
- közösségi tábla napi használata
- kincses dobozok jelzése, használata, helye
- papír zsebkendő helye, használata
- tálalóasztalon reggeli-uzsonna elhelyezése
- bábok helye, használat szabályai
- hangszerek helye
- felvehető ruhadarabok helye, használata
- termények, termések, barkács anyagok elhelyezése, tárolása
- nagytükör helye, szerepe, óvása, szabályai
- főzési lehetőségek, használat, folyamat
- vízhez, folyadékhoz jutás a nap folyamán, szabályai

Mosdó-öltöző:

- törölköző helye, jel, akasztó, szabályok

- fogmosó felszerelések elhelyezése, tisztán tartása
- vágott WC papír helye, biztosítása
- öltöző szekrények használata, elhelyezése
- vizes, havas cipők, csizmák gondozása
- vízzel való tevékenység eszközei, helye

Udvar:

- homokozó ásás, öntözés, használat rendje
- portalanítás, seprés rendje
- mászók, fajtékók szabályai
- sározás, vizezés helye
- nyárssütő, virágok, közlekedés
- mozdítható játékok, eszközök elhelyezése

Szokás-szabály rendszer tervezése tevékenységek szerint

Tisztálkodás:

- szükség szerint kicsik próbálják, nagyon tudják a mosdó, körömkefe, csap, szappan használatát
- mosdókagyló tisztántartása, feltörlések
- törölközők használata, hajuk rendbetétele
- fogmosás menete, szokásai
- WC használat szabályai
- zsebkendő használata, segítése
- különböző kefék használata, tisztítások

Étkezés:

- ülés szabályai, választás lehetőségei
- halk beszélgetés, figyelmességek
- eszközhasználat, merítés, töltés, kenés
- kérés, megköszönés, jelzések

- edény elrakás, befejezés szokásai
- szalvéta használata

Öltözködés:

- segítségi fokozatok, mozdulatok bővülése
- megfelelő sorrend
- ruhák, cipők különböző évszakokban
- időjáráshoz alkalmazkodás

Pihenés:

- lefekvés szokásai
- vetkőzés, segítség, fokozatos csökkenése
- nem alvó gyermek tevékenységi lehetőségei
- felkelés, ágyazás szokásai
- fésüklődés, tükör használattal

Játék:

- választás, önállóság, bekapcsolódás, átrendezés
- kérés, köszönés, egymásra figyelés
- segítség, türelem, lemondás
- felnőtt kérése, utasítása, jelzések értése
- hangnem, beszédmód
- befejezés lehetőségei

Különböző tevékenységek:

- különböző motivált tevékenységek szokásai
- egyszerű kísérletek, folyamatos gyűjtőmunka
- hangulati helyzetek, társakhoz alkalmazkodás
- vendégfogadás szokásai, udvariassági formák
- alkalmi megbízatások különböző helyzetekben
- alkalmazkodás másik csoport szokásaihoz

- gyalogos közlekedés szabályai
- nagyok-kicsik segítő kapcsolata
- aktualitások, ünnepek szokásai, szabályai
- saját elképzelés megvalósítása
- rend, tisztaság maga körül és a környezetében

12. Fejlettségi célkitűzések iskoláskorra

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A három, négy óvodai év folyamán lényeges, hogy minden gyermek tudja megtenni a saját maga körüli feladatokat és olyan képességei alakuljanak ki, melyekkel a helyi iskolában maximálisan helyt tud állni.
- Az önállóság biztosításával, időbeli alkalmazkodással hamar biztonságosan tevékenykednek különböző helyzetekben.
- Az önkiszolgálásban rövidebb idő alatt önállóak, kicsik is kérnek megbízatásokat.
- Bátran kapcsolódnak be minden tevékenységbe, önként felajánlják segítségüket.
- A kialakult szokások természetes módon igényyé válnak.
- Mindenről van véleményük, mert lehet is!
- A játékban biztosított önállóság transzfer hatása érvényesül egyéb tevékenységekben is.
- Az óvónőt társnak fogadják el, tevékenység közben bátran vitatkoznak, ötleteket adnak, tapasztalataikkal meggyőzik.
- Társaikra figyelnek, érdeklődnek csoportjuk tagjai iránt.
- A folyamatosan biztosított lehetőségekkel önállóan képesek részfeladatok elvégzésére, észreveszik, ha szükség van a segítségükre.
- Ügyelnek személyük és környezetük rendjére, gondozottságára, óvatosan bánnak a különböző eszközökkel.
- Érzelmileg és értelmileg is elfogadják és követik az óvónő kéréseit, útmutatásait.
- Felelősséget vállalnak a végzendő munkáért. Adott tevékenységek által megkívánt magatartási formát önként vállalják.

Testileg:

Legyen képes koordinált, harmonikus, összerendezett alapmozgásokra. Finommotorikája, térbeli tájékozottsága, differenciáló képessége tegye alkalmassá az iskolai írás-olvasás megkezdésére.

Jellemezze a tisztaság igénye

Legyen önálló az önkiszolgálásban, önmaga ellátásában.

Lelkileg:

Érzelmileg legyen alkalmas az iskolai életmódra: várja, akarja, érdeklődjön. Bátran kommunikáljon, együttműködjön, lelki stabilitás jellemezze.

Rendelkezzen alaptájékozottsággal környezetéről, természetéről, a helyi viszonyokról, családjáról, összefüggésekről. Képességei fejlettsége alapján legyen alkalmas a tanulás megkezdésére:

- differenciálódó érzékelés, észlelés
- önkéntelen emlékezet és felidézés mellett a szándékos emlékezet, felidézés és figyelem megjelenése
- szituatív gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodás kezdete, megfelelő kitartás
- tudja kifejezni élményeit, tapasztalatait érthetően, folyamatos beszéddel
- bátran közöljön, kérdezzen
- kreatívan fejezze ki művészeti tapasztalatait, élményeit, igény a befogadásra, alkotásra növekedjen

Szociálisan:

- kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására
- szívesen vegyen részt együttműködve társaival különböző játékokban, tevékenységekben, szabályokhoz alkalmazkodva, elképzeléseit kifejezve
- konfliktusait próbálja megoldani kompromisszummal, kudarctűréssel, elhalasztásával, emberi szóval
- legyen képes szükségleteit, vágyait szándékosan irányítani, késleltetni

13. Az Óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

A csoport és az egész óvoda közösségi életét színesítik, tartalmát erősítik a hagyományok. Ezek mindig közös élményt, érzelmi átélést jelentenek az óvodás gyermekek életében. Kiemelkedő hagyományok az ünnepi alkalmak, amelyeket folyamatos előkészítés, várakozás előz meg. Közös tevékenységekkel, ráhangolókkal, titkokkal, ajándékozással, meglepetés készítéssel, izgalommal készülnek rá a gyermekek és cselekvő aktivitással élik át az ünnepet.

Az óvoda ünnepei

Mikulásvárás

Az óvodába beöltözött szülő, Mikulás jön. A Mikulást a csoportszobában összegyűlve az óvónők bábjátékával fogadják. Addig a felnőttek által készített ajándék és édesség bekerül a kitett cipőkbe. A Mikulás ajándékot osztogat, a gyermekek önként verssel, dallal köszönik meg.

Karácsony

December hónap a karácsonyi készülődés jegyében telik el, karácsonyi ráhangolódás. A tevékenységek, alkotások témája a karácsony és a hozzá kapcsolódó színek, ízek, illatok, tárgyak, élmények, fények, zene, versek, csillogás, titkok. Ajándékot készítenek az óvónők a szülőkkel együtt (HHH-s szülők is) minden gyermeknek, a gyermekek pedig a családjuknak. Ünnep előtti díszítést a gyermekek saját munkáikkal teszik hangulatosabbá – mindezt megtetézi a szülők díszítő munkája. A meglepetést, gyertyafényes, csillagszórós karácsonyfát együtt nézik meg, alatta a személyre szóló és csoport ajándékokat. Meggyújtják az Adventi koszorún a negyedik gyertyát is. A nap játékkal, dalokkal, körjátékokkal, ünnepi étkezésekkel, mesékkel, versekkel telik.

Farsang

A gyermekek jelmezes felvonulása, az óvónők maskarába öltözése is még vidámabbá teszi a mulatságot. Vetélkedők, tombola, büfé, zene, tánc színesítik a programot.

Húsvét

Az ünnep előkészületi tevékenységei hasonlóak a karácsonyhoz, de a fiúk-lányok más szerepre is készülnek. Ajándékkészítés, csomagolás ismét az óvoda felnőtt dolgozóinak

titka. Minden csoport kis vödörrel, kosarakkal reggel útra kel és friss fűvet gyűjt. Az udvaron választott bokor alatt nagy csoportfészek készül körülkerítve, virággal díszítve. Ebbe kerül meglepetés a délelőtti folyamán. A felfedezés öröme után a fiúk elindulnak meglocsolni a lányokat. Ünnepi ebéd zárja a délelőtti eseményt.

Anyák napja

Mindig ez volt óvodánkban az az ünnep, amelyre szeretettel készültek a gyerekek, és meglepetéssel köszöntik az édesanyákat. A csoport meghitt, közvetlen együttlétté teszik a köszöntést. Minden gyermek saját édesanyja ölében ül és köszönti. Az anyukákkal közös játékkal, dalolással vendégeskednek.

Évszakköszöntők (tavasz-ősz)

Az egy évszakra jellemző díszítéssel, dalokkal, versekkel köszöntjük az adott évszakot a szülőkkel, gyermekekkel.

Születésnapok

Ezt az ünnepet a szülők egyetértésével, vállalásával különböző formákban tartjuk. Közös, hogy az ünnepektől kívánságai teljesüljenek a napi tevékenységben.

Nemzeti Ünnepek

A gyermekek nyitottságára építve megismertetjük szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és szülőföldhöz kötődés alapja.

Az óvoda kirándulásai

A heti tervben rögzítettek szerint szervezünk kirándulásokat. A kiscsoportosok közeli céllal, a nagyobbak távolival. Mindig év elején a szülők bevonásával tervezzük meg a kirándulásainkat csoportonként. (vár, erdő, város, színház, állatkert stb.)

Az óvoda és a család közös rendezvényei

Az előző felsorolásból látszik, hogy szinte minden ünnep a szülőkkel együtt történik. Kiemelkednek a munkadélutánok, amelyeken a szülők segítenek az ünnepi előkészületekben, udvarrendezésben, eszközkészítésben.

Az év folyamán még egy alkalom van, amelynek szervezésében nagy szerepet vállalnak a szülők. Május hónapban az ovinap, egészségnap. Ezen a szülők, gyerekek, testvérek, első osztályosok és a faluban élő még nem óvodás gyermekek együtt vannak az óvoda udvarán. Választható programokat, versenyeket, játékokat kínálunk az egész családnak. (az egészséges életmóddal kapcsolatos programszervezés, kóstolók, prevenció, prospektusok, családi sportversenyek, ügyességi feladatok, barkácsolás, bábozás, szalonnasütés, palacsintasütés, óvónők bábjátéka, dramatizálása stb.)

14. Az óvoda kapcsolatrendszere

Családok:

Az óvoda legfontosabb kapcsolata, amit kiemelten kezel, az a családokkal való kapcsolat, a szülő, a gyermek és a pedagógus hatékony együttműködés érdekében.

Az óvoda és a család kapcsolatának elvei:

- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.
- Az óvodai és a családban folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése, tiszteletben tartása.
- Közös célok megvalósítása az együttműködés szabályainak betartásával.

Kapcsolattartás lehetséges módjai óvodánkban:

Formális	Informális
Családlátogatás, fogadóóra	Napi beszélgetések
Értekezletek	Falitáblán közérdekű hírek
Nyílt napok	Üzenő füzet az otthoni programokról
SZMK	Megbeszélések szakemberekkel is
véleményláda	
Közös ünneplések	
Kérdőívek	
Szabadidős programok, kirándulás	

Együttműködés lehetséges formái:

Kapcsolattartási lehetőség:

- Beiratkozás: adatok felvétele, ismerkedés az óvodával
- Családlátogatás: a gyermek életkörülményeinek megismerése, óvodai programmal való ismerkedés
- Óvodakezdés: ismerkedés, beszoktatási lehetőség az óvodai életbe, szülő-gyermek kapcsolat megismerése
- Szülői értekezlet: óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése, közlése, jellemző problémákra szakember meghívása, a gyermekek fejlődésének megbeszélése stb.
- Fogadóóra, esetmegbeszélés, szükség szerint a valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek szüleinek meghívása.
- Nyílt napok: egy-két nap esetében betekintés az óvoda mindennapjaiba.
- SZMK: szülői feladatok koordinálása, szülői kezdeményezések megvalósítása, szülői érdekképviselő.
- Mikulás-várás, adventi közös készülődés: az ünnep közös szervezésével, lebonyolításával, óvoda-család kapcsolat mélyítése.
- Családi kirándulás: szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés, egészséges életmódra nevelés.

Iskola:

A kapcsolat alapelvei:

- Óvodásaink többsége az esélyegyenlőség biztosításával, az integrált nevelésnek köszönhetően a helyi iskolában kezdi meg tanulmányait.
- A zavartalan átmenet a két intézménytípus nevelőmunkájának összehangolása segíti.
- Az óvónők kezdeményezésével partneri viszonyt alakítottunk ki az iskolai pedagógusokkal.
- Célunk: ismerjük meg és becsüljük egymás munkáját.
- Az óvoda biztosítja, hogy a gyermekek pozitív élmények útján ismerkedjenek az iskolával, az iskolai életmóddal.

Az együttműködés tartalma:

- Minden óvónő ismeri az iskola helyi programját, az 1. Osztály követelményeit.
- Lehetővé tesszük, hogy a tanítók képet kapjanak az óvoda nevelőmunkájáról, életéről, családokkal való együttműködéséről. (hospitálások, közös továbbképzés, rendezvények)
- A kapcsolat formáiban gyermekközpontú szemléletet igyekszünk sugározni az iskolai nevelők felé (tájékoztató célú szülői találkozók a tanítókkal).
- Ellátogatunk a gyermekekkel az 1. osztályba, napközibe, ismerkedjenek meg a tanítókkal, taneszközökkel, tevékenységekkel.
- A gyermekek iskolai beilleszkedését figyelemmel kísérjük.

Kapcsolat a nem közoktatási intézményekkel

Művelődési központokkal:

- Különböző gyermekrendezvényekre, színházi előadásokra a szülőkkal megbeszélve megyünk.

Egyéb:

- Az **egészségügyi intézményekkel** a kapcsolat folyamatos. A gyermekek egészségének, testi fejlődésének követése, mérése, regisztrálása a védőnő látogatásával és évenkénti orvosi vizsgálatával valósul meg.
- Az **óvoda orvosa** részt vesz a tanácsadó munkában.
- A **fenntartó önkormányzattal** való kapcsolat elsősorban az óvodavezető feladata. Kiemelt feladata és alkalmasságának kritériuma az óvoda érdekeinek maximális képviselése és a kompromisszumra kész, de határozott partneri viszony kialakítása és tartása.
- **SZMK:** tagjainak száma: 3 fő
- Véleményezési jogkörrel rendelkezik (intézményi működéssel kapcsolatban, pedagógiai programról, végrehajtásáról)

Szakmai szolgáltató szervezetekkel:

- Nevelési tanácsadóval

- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal, ami Nagykanizsán működik, az óvoda kapcsolata az évente ismétlődő szükséges vizsgálatokból áll.
- A Megyei Pedagógiai Intézettel
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Logopédussal
- Gyógytornásszal
- Fejlesztő gyógypedagógussal
- Védőnővel
- Gyermekjóléti Szolgálattal

15. Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások

A gyermekvédelmi munka: pedagógiai céljai, feladatai a helyi szociokulturális háttér figyelembevételével történik.

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei

Személyi	A csoportban dolgozó óvodapedagógus és a pedagógiai, gyermekvédelmi munkát segítő személyek fejlesztése e témában
Tárgyi	Egészséges, nyugodt környezet kialakítása, eszközök biztosítása a fejlesztéshez, külön helyiség biztosítása a szülőkkel való érintkezésre
Anyagi eszközök	Pályázati pénzek felhasználása, cégek, civil szervezetek támogatása

Az óvoda gyermekvédelmi programja évente konkrét felmérésekkel, feladatokkal készül az óvoda működési tervében. A gyermekvédelmi tevékenység az óvodában minden pedagógusnak feladata, ezért konkrét, gyermekekre szóló tervezést, megvalósítást a csoport óvónői végzik, a koordinálás a vezető feladata.

A gyermekvédelmi program célja, feladatai:

Évenként a gyermekvédelmi szempontból lényeges jellemzők feltárása az óvoda környezetében, az óvodás gyermekek családi helyzetében. A veszélyeztetettség okainak egyéni vizsgálat és a segítségnyújtás módjainak meghatározása. Együttműködés minden olyan szervezettel, amely segítséget tud nyújtani. A program tartalmát alapvetően meghatározza, hogy az óvodába minden évben kerülnek roma és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, számuk az utóbbi években emelkedik. Probléma az óvodába iratással

nincs, minél előbb szeretnék hozni és ezzel letenni a gyermeknevelés gondját, teljesen átruházva az óvodára. A gyermekeknek az óvodába járáshoz szükséges ruhát, eszközöket, felszereléseket a szülők többsége biztosítja. A szociális hátrányok kompenzálását, igény szerint pályázati pénzből, illetve civil összefogásból igyekszünk megoldani.

A gyermekek az óvodába kerülve keveset beszélnek, visszahúzódóak, de nagyon fogékonyak a zenére és a színekre. szokást, szabályt keveset ismernek, önkiszolgálásban elmaradottak. Sok utánzásos tanulással, érzelmeik erősségére építve folyamatosan lehet hiányaikat pótolni, saját lehetőségeik szintjére eljuttatni. Figyelembe kell venni a sok esetben eltérő szocializációt, a gyermekek nyelvi kulturális jellemzőit.

A szülők műveltségi hiányaik miatt segíteni keveset tudnak, de bizalmukat megnyerve érzelmi erősítést adhatnak, mert gyermekeiket nagyon szeretik és védik- Az óvoda egész program a roma és magyar és valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek együttnevelésére épül. A családokkal való együttműködés nagy alkalmazkodó készséget kíván az óvodától. Megnyerésükre minden lehetőséget meg kell ragadni. Ilyen lehet: együttműködés különböző szervezetekkel, ismételt családlátogatások, fogadóóra, tanácsadás, felvilágosító beszélgetések, előadások, gyűjtőmunka.

16. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje:

Érvényessége: 2022. szeptember 1. napjától határozatlan ideig.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A helyi program az óvoda nevelőmunkáját meghatározó dokumentum, melyet a nevelőtestület készít el. A pedagógiai programban meghatározott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan, minden tanév végén írásban értékeli.

A pedagógiai program módosítására:

- az óvoda vezetője
- a nevelőtestület bármely tagja
- az óvodai szülői munkaközösség

- az óvoda fenntartója tehet javaslatot

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, mely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az óvoda pedagógiai programja **nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető**. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az óvoda fenntartójánál
- az óvoda irattárában
- az óvoda weboldalán
- az óvoda vezetőjénél

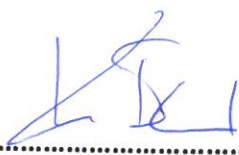
17. Felhasznált irodalom

1. *Óvodai nevelés programja*
2. *Komplex prevenciós óvodai program*
3. *Lépésről-lépésre óvodai fejlesztő program*
4. *Óvodai nevelés játékkal-mesével*
5. *Gayer Gyuláné: a családgondozás szerepe*
6. *Kalmár Magda: Kreativitás fejlődés jelentősége személyiség fejlődés alakulásában (óvodai nevelés)*
7. *Dr. Göllész Viktor: A rehabilitációs szemlélet. A cigány gyermekek integrálódása*
8. *Vekerdy Tamás: Gyerekek, óvodák, iskolák*
9. *Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek*
10. *Bagdy E., Kaló J.: A család*
11. *Válogatás Pszinapszis előadásaiból: Család és gyermek*

18. A program teljes körű felülvizsgálata és jóváhagyása

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2022. év 08. hó. 29. napján tartott ülésén véleményezte, jóváhagyta.

Kelt: Orosztony, 2022.08.29.

.....
Szülői munkaközösség vezetője

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2022. év 08. hó 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta, majd jóváhagyta.

Kelt: Orosztony, 2022.08.29.

.....
Óvoda vezetője

A Fenntartó jóváhagyása, 2022.08.29. napján.

Kelt: Orosztony, 2022.08.29.

.....
Fenntartó képviselője, vezetője

19. MELLÉKLETEK

1.sz.melléklet

Pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzése

Tevékenység	Specifikumok	Db szám
Ének, énekes játékok, zenehallgatás	Magnó, cd lejátszó	1-1
	Ritmusbot	10
	Rázóhenger	5-5
	Cintányér	2
	Csettegő	3-4
	Csörgődob, kasztanyetta	2-2
	Száncsengő	1-1
	Triangulum	4
	Rögtönzött hangszerek	bármennyi
	Dobok	4
	Különböző maszkok, fejdíszek	5-10
	Népi játékok kellékei	5-10
	Cd lemezek, kazetták	10

Mozgás	Tornaszobai eszközök, játékok	Db szám
	Padok	1-1
	Egyensúlyozó deszkák	3-3
	Zsámoly	1-1
	Bordásfal	1
	Tini kondi	1
	Labdák, ugráló labdák	4-4
	Különböző méretű labdák	20-25
	Tornaszőnyeg	1
	Ugráló kötél	4
	Tornabotok	10
	Karikák	10
	Babzsák	20
	Bóják	10
	Lépegető	10
	Hengerek, alagutak	2

Mozgás	Udvari játékhöz	Db szám
	Homokmedence	1
	Egyensúlyozó gerenda, csúszda	1
	Focikapuk	2
	Rollerek	2
	Mászóházak	1
	Gólyaláb	----
	Mászókötél	----
	Gyűrűhinta	----

Mese-vers, drámajáték	báb,	Specifikumok	Db szám
		Mesepárnák	25
		Meseszőnyeg	2
		Bábparaván	1
		Ujjbábok, síkbábok	10-10
		Kesztyűbábok	10-10
		Textilek, rögtönzött bábokhoz	szükség szerint
		Bábtartók	1
		Jelmezek	2-3 fajta
		Textil állat fejmaszkok	2-2
		Hangkazetták	8
		Tv, video, Dvd lejátszó	1-1
		Mesekazetták	5-5
		Videokazetták, DVD-k	10
		Mesekönyvek	számtalan sok
		Leporellók	számtalan sok
		Szerepekhez kül. eszközök	szükség szerint

Külső világ tevékeny megismerése	Specifikumok	Db szám
	Színes tud. képeskönyvek	10
	Nagyítók	5-5
	Kosarak	5-5
	Földgömb	1
	Távcső	1
	Cserepek, virágládák	Szükség szerint
	Üvegek	Szükség szerint
	Szűrők, tálak	Szükség szerint
	Homok, vízasztal	1-1
	Darabolókések	5
	Mérleg	1
	Gyümölcsmosó edény	2-2
	Kerti szerszámok	25-35
	Matematikai fejlesztő eszközök	
	Logikai készlet	5-6
	Minimat garn.	1
	Logiko készlet	5
	Ravensburger társasjátékok	2-3
	Logikai lapozgatók	4-5
	Kirakójátékok	10

Ábrázolás	Specifikumok	Db szám
	Gyurmázáshoz	
	Plasztilin, liszt, olaj stb.	Szükség szerint
	Rajzoláshoz	
	Zsírkréta, ceruza, filc	4-5 cs

Rajztábla	10
Festéshez	
Festőállvány	----
Festék, tempera, üvegfesték	szükség szerint
Kül. papírok	
Rajzlap, írólap, színes karton, krepp	Szükség szerint
Fűzőlapok, selyempapír	Szükség szerint
Tompa hegyű ollók	szükség szerint
Cikk-cakk ollók	szükség szerint
Formanyomó	szükség szerint
Gyöngyfűzéshez	
Különböző méretű gyöngyök	Szükség szerint
Fonalmunkához	
Kül. vastagságú fonalak	Szükség szerint
Szövőkeret	2
Barkácsoláshoz	
Fahulladék	Szükség szerint
Szögek, szerszámok	Szükség szerint
Hurkapálca, fakanál, textil	Szükség szerint
Egyéb eszközök	
Ragasztók	Szükség szerint
Lemosható asztalterítő	5

2.sz.melléklet

Óvodai integrációs program

Bevezető

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga, a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskolás kor kezdetéig, a gyermekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének a sebességét. Az élet első évei meghatározó jelentőségűek, az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodás korban az agyi érési folyamatok lezárulásáig-megterhelés nélkül, rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben, kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás ok: a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy az óvodai nevelés a hátrányokat csökkenteni tudja. A hátrányos helyzetből származó lemaradások szakszerű társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel a szülőket partnerré téve, velük együtt működve sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködést az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósíthatjuk meg, melyben nekünk óvodapedagógusoknak helyzetünkél és képzettségünkél fogva kiemelt szerepünk és felelősségünk van.

Az integrációs programunkkal célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- Esélyegyenlőségének növelése
- A hátrányaik csökkentése
- Az egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése

- Az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítése

A feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális:

- személyiség fejlesztő
- tehetséggondozó
- felzárkóztató programok szervezése

Küldetésnyilatkozat

Céljaink és feladataink teljesülése érdekében elsődleges kötelezettségünknek tartjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását. Ennek érdekében a családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá és intenzívebbé tesszük. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával a kölcsönös tiszteletadással a lemaradások ellensúlyozását eredményezi.

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mind azon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Kiemelt területek:

1. Szervezési feladatok:

- A HHH-s gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki
 - a védőnői hálózattal
 - az e területen működő civil szervezetekkel
 - a kisebbségi önkormányzatok képviselőivel
- A beiratkozáskor fokozatosan figyelünk a HHH-s gyermekek arányos elosztására az óvodai csoportok kialakítása során.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken - egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

- Az óvoda nyitvatartási idejével maximálisan figyelembe vesszük a szülők munkavállalási esélyeinek lehetőségét.

2. A nevelőtestület együttműködése:

Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazott közössége aktualitásnak megfelelően

- munkaértekezleteket, esetmegbeszéléseket

- hospitálásokat szervez, ahol az egyes gyermekek fejlődését alkalmazott pedagógiai módszereket, további feladatokat egyeztet

3. A pedagógiai munka kiemelt területei:

- Részletes anamnézis felvétele, komplex állapot felmérés
- Kommunikációs nevelés: tudatos, tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük. - a szókinccs, nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
- Érzelmi nevelés, szocializáció: szeretetteljes légkörben elősegítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, az elfogadást és együttműködést. (lásd: beszoktatási, befogadási terv)
- Egészséges életmódra nevelés, egészségtudat kialakítása, egészséges táplálkozási szokások kialakulása, sok tapasztalat és információszerzéssel
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése: beépítjük a multikulturális tartalmakat az ismeretátadási folyamatainkba.
- Korszerű pedagógiai módszerek: pedagógiai módszerek megválasztásakor fokozottan figyelünk, illetve figyelembe vesszük az egyéni érdeklődési területeket, egyéni fejlődési ütemet és utakat.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka:

- gyermekorvos, védőnő rendszeresen vizsgálja a gyermekeket. A szűrővizsgálatokon felhívjuk a figyelmet az esetleges problémákra.
- Szülői értekezletek témái közé beépítjük az egészségügyi ismeretnyújtás tanácsadás lehetőségeit. Szükség szerint védőnő, orvos bevonásával.

- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Így ruhák, játékok, könyvek adományozására. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátó rendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgálat

6. Óvoda–iskola átmenet

1.1 Az óvónő és a tanító munkájának összehangolása:

- Családlátogatásokon beszélgessenek az óvodai és iskolai élet különbözőségeiről (az iskolába járással a hangsúly a tanulásra tevődik, melyet sokszor nehezen ért meg és visel el a gyermek)
- Adjanak minden gyermeki kérdésre érthető, egyértelmű, világos választ
- Figyeljenek a gyermek eltérő érdeklődésére biztosítsanak lehetőséget az újdonságok kipróbálására buzdítsák a gyermeket a tevékenységben való részvételre
- Igyekezzenek bevonni a lassabb felfogású, komótosabb mozgású gyermeket is a felfedezésbe
- Segítsük a meglévő barátságokat elmélyíteni, beszélgessünk arról, hogy az iskolában új barátságok alakulnak, új felnőttekkel ismerkedhetnek
- Törekedjenek a reális "énkép" kialakítására
- Kudarctűrő képesség kialakítása
- A gyermekek önismeretét erősítsék, tudjanak róla miben nagyon jók, ügyesek, eredményesek, de arról is, amiben gyengék
- Kölcsönös hospitálások tapasztalatait építsék be a gyakorlati munkájuk folyamatába
- Érzelmi kötődések ápolása, együttműködés az óvodai és iskolai ünnepségeken

1.2 A tanító minél jobban ismerje meg a leendő első osztályos tanulókat:

- A gyermek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembevétele a pedagógiai eljárásokban, elvárásokban
- Az óvodában rögzült szokásrendszer megtartásának további biztosítása, erősítése, új szokások kialakítása
- Egymásra épülő nevelési-oktatási terv készítése az iskola első, második osztálya módszereinek közelítése az óvodához
- Legfontosabb szempont a gyermekek fejlettségi szintje
- Kezeljük a gyermeket partnerként (mondhassa el véleményét)
- Adjunk időt sok beszélgetésre
- Mindig teljesíthető feladatot adjunk a gyermekeknek
- Tanítsuk meg kérdezni, a hiba felismeréséhez, kijavításához
- Adjuk meg a tévedés lehetőségét
- Legyen szabad nem tudni valamit
- Egyéni kifejezőképességeik megismerése az ünnepeken

1.3 A nagycsoportos gyermekek, szüleik minél jobban ismerjék meg az iskolát:

- Az óvodai élet utolsó félévében beszéljünk az iskolába kerülés örömről, lehetőség új társakkal, felnőttekkel való megismerkedésre
- Tanítsuk meg a gyermeket a felnőttel való együttműködésre
- Nyíltnapon és iskola előkészítő szülői értekezlet keretében ismertessük meg a szülőkkel az óvodába járás és az iskolába járás közötti különbségeket
- Közös játék, óralátogatás keretében tegyük vonzóvá a leendő tanítót, iskolát
- Az iskolába járással a hangsúly a tanulásra tevődik
- Új élmények szerzése a közös tevékenységek során.
- Az együtt töltött idő, örömteli események sikerélményhez juttatják a gyermekeket.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás:

Minden szülővel személyes és közvetlen és bizalomra épülő kapcsolatot alakítunk ki, annak érdekében, hogy

- a szülők kérdéseikkel, problémáikkal, bizalommal forduljanak az óvoda vezetéséhez és pedagógusaihoz
- megismerjük a családok szokásait, értékrendjét
- a gyermekek szociális háttérét.
- A közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt.
- A szülők bekapcsolódnak a helyi közösségi életbe. A szülők gyermekük fejlődésével kapcsolatos tájékoztatása érdekében, rendszeres, napi, illetve havi tájékoztatást tartunk. A tájékoztatás alapjául szolgál: a gyermekek egyéni fejlesztési naplója, a gyermekek alkotásai, a szülők részvételi lehetőségeinek biztosítása a foglalkozásokon.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség:

- Az Országos Oktatási Integrációs Hálózattal kötött szerződés alapján elkészítjük az intézményi önértékelést.
- Munkánk eredményességének, a hozzáadott értéknek kimutatása céljából indikátorokat állítunk fel. (beóvodázási arány, hiányzás csökkenése, fejlettségi mérések, iskolakezdés megfelelő időben, SNI igényűvé minősítés csökkenése, normál tantervű integrált környezetbe történő beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése, iskolaérettség elérése.)

9. Tevékenységszervezés a helyi nevelési program alapján

Rögzítése:

- ***a csoportnaplóban***
- ***fejlesztési naplóban***
- ***gyermekek egyéni megfigyelési lapján***
- ***óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése***

Fő feladatok:

- Az egészséges életmód kialakítása
- Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- Értelmi nevelés, fejlődés segítése

Egészséges életmód megalapozása:

- Táplálkozás, testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés, tevékenységei biztosítják
- Az egészséges életvitel igényének kialakítása: - a gyermek saját tempójához igazított tevékenysége
- Megfelelő idő (folyamatos napirend)
- Nyugodt körülmények (mobil játszósarkok, elkülönülve és az együtt tevékenykedés lehetőségével)
- Az alapszükségletek kielégítése (WC, intimitás)
- Az ismerkedés, mintaadás a közös tevékenységekben, az önállóság fokozatain keresztül az önállóságig.
- Gondozási tevékenységek rendszeres gyakorlással, az óvoda és a család együttműködése (otthoni szokások megismerése)
- Harmonikus mozgásfejlődés változatos, választható mozgáslehetőségekkel.

Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása:

- Szülői szabadság a gyermek érkezése és távozása terén
- Óvodai befogadás időhatárok nélkül
- Önállóság, bizalom, érzelmi biztonság Közösen átélt élmények
- Az óvoda minden eszközével erősíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának fejlődését
- Testközelséggel mindvégig segítjük az egymáshoz közeledő gyermekek kapcsolatát.

Értelmi nevelés és fejlődés segítése:

- Minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődhessen, tapasztalatszerzéssel, változatos tevékenységekkel
- Kapcsolatteremtő képesség, egymás közti viszony, beszédkultúra fejlődése, a beszéd és a kommunikáció hangsúlyozása nyugodt, derűs légkörben. A gyerekek széles körben szerzett spontán ismereteit, élményeit mindig óvónői kapcsolódás követi.

Az óvodai élet tevékenységi formái:

Játék: A gyermek alaptevékenysége. Teljes gyermeki szabadságot, önállóságot biztosítunk a hely, az eszköz, a téma és a játszótárs megválasztásában is. A játékfajták színhelyeit jelentő sarkok, kuckók biztosítják kisebb létszámú csoportok létrejöttét, ezáltal nagyobb az esély a szocializálódásra. Három-négyfős mikro csoportok elmélyülten tevékenykedhetnek, az együttműködés szabályait, az összedolgozást együtt sajátítják el. Mivel a gyermekek sok időt töltenek a csoportban, szükségük van időnként arra is, hogy félrevonulhassanak, ez különösen fontos a lelki egészségük és a pozitív viselkedés szempontjából is. Cselekvéses helyzeteket teremtünk a nap folyamán, mindkettő csoportban tevékenységközpontokat alakítottunk ki, ahol történik a játék, a spontán tanulás, a munka, és itt szerveződnek azok a tevékenységek is, amik a játékos tanulást jelentik.

Tevékenységközpontok rendszere:

- Családi (szituációs sarok)
- Manipulációs, asztali társasjátékok
- Építő tevékenység központ
- Művészeti (ábrázoló, kézműves tevékenységi központ)
- Homok, vízasztal tevékenységek
- Mozgás tevékenységközpont
- Óvodakert

Célunk: hogy minden gyermekben sikerélmény, pozitív érzelem alakuljon ki a tevékenységek során, mindezt úgy érhetjük el, hogy a gyermek saját fejlettségének megfelelő tevékenységekben vesz részt, cselekvően szerez tapasztalatokat. „Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már

tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban, otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle."- Varga Domokos. Motivált tevékenységsor biztosításával kb. 1-1 hónap hosszúságú aktuális témablokkal minden gyermeknek lehetősége van, hogy önként bekapcsolódjon, tapasztalatokat szerezzen, ezáltal egyéni képességei fejlődjenek.

Témablokkok:

1. *gyermekvilág*
2. *ősz színek*
3. *együtt a család*
4. *szeretet és gyertyafény*
5. *tél és emberek*
6. *az állatok farsangja*
7. *mindenfelé eljutunk*
8. *tavaszi ébredés*
9. *növények a barátaink*

Tevékenységek

Verselés, mesélés:

Célunk: az érzelmek erősítése, élménynyújtás és annak feldolgozása. A mesén, a versen keresztül szerez az óvodás gyermek tapasztalatokat az emberi, érzelmi, etikai viszonyokról, ehhez kapcsolódó viselkedési formákról. Érzelmeket él át.

- Minden nap hallgatunk mesét, verset
- Minimum egy hétig ismételtjük, természetesen mindezt kellemes hangulatban (gyertyafény, varázskönyv, meseszék)
- A mese illusztrálása csak annyi amennyi a gyermek fantáziáját serkenti
- A mese, versanyag tartalmaz: mondókákat, állatmeséket, felelgetőket, láncmeséket, csalimeséket, egyszerű és több szálon futó meséket
- A verseket, meséket mozgáshoz, dalos játékhoz, aktuális tevékenységhez kapcsoljuk

- Elsősorban népi mondókákat, meséket dolgozunk fel, az egy heti ismételtetős mesélésnek az is a célja, hogy a gyermekek többféleképpen játszassák újra (bábozás, dramatizálás)

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Célunk: hogy felébresszük zenei érdeklődésüket

- Az énekekkel, dalos játékokkal növeljük a gyermekek biztonságérzetét, örömét, társaikhoz való kötődését.
- A nap bármely tevékenységéhez tudjuk kapcsolni
- Lehetőség szerint tavasztól-őszig a szabadban kezdeményezünk. Közös dalos játékok során a gyermekek átélik érzelmileg az együtt mozgás, az összetartozás örömét.
- Az egyéni teljesítményre ritkán kerül sor, annál inkább a mikro csoportos formára.
- Mivel csoportjainkban roma gyermekek is vannak, az ő zenéjüket, dallamvilágukat megismertetjük a többi gyermekkel, roma szülők, nagyszülők bevonásával.
- A dalok, mondókák, énekes játékok anyagát az óvónő választja ki személyiségének és a csoport szintjének megfelelően.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Célunk: a személyiség gazdagítása, élmény, fantáziakép kifejezése, a szép igény, esztétikai érzékenység megalapozása, finommotorika fejlesztés. Bármely ábrázolási tevékenységről is van szó, a tevékenység a fontos nem a produktum.

- A gyermek, rajzoló, mintázó, festő, kézimunkázó, barkácsoló, térépítő tevékenysége
- Nyugodt helybiztosítás
- A tevékenységhez eszközök, anyagok biztosítása
- Sokféle technika bemutatása
- A gyermek választhat technikát, kipróbálhat tevékenységeket, az elkészült munkákat elviheti a játékba, és felhasználjuk a díszítésre.
- A térépítés közös tevékenységét együtt határozzák el, napokig gyűjtik az anyagokat, dobozokat stb.

- Terveznek, építenek
- A közös produktumot nagyon megbecsülik
- Óvodánkban az ábrázoló tevékenység az anyagismereten és a próbálkozáson túl a hagyományok ápolását, megőrzését is szolgálja (kosárfonás, fakanálkészítés, roma szülő segítségadásával, kukoricacsuhé babák készítése, pillekészítés, óvónő, szülő közreműködésével)

Mozgás:

Célunk: a gyermeke testi fejlődésének segítése. Az óvodáskorú gyermeknek intenzív mozgásra van szüksége.

- Feladatunk: jó levegőjű, tiszta környezetben a gyermek fejlettségének megfelelő mozgástapasztalatok biztosítása
- Spontán mozgásra nap, mint nap lehetőséget biztosítunk (csoportszobákban: tinikondi, tornaszőnyegek, bordásfal, folyosón: nyuszi füles labdázás, ugróiskola)
- Motivált tevékenységsort legtöbbször mozgással zárunk le, amely átvezet egy másik tevékenységbe.
- A mindennapos testnevelés nagy része mozgásos játékok sorozata, amelyeket kiegészítünk járásokkal, futásokkal, kúszással stb.
- Segít az óvónő a mozgáskorlátozottaknak megnyilvánulásait, átveszik a gyermekek így minden remény meg van arra, hogy későbbi korokban is így viszonyulnak majd embertársaikhoz.

Munka jellegű tevékenységek:

A csoportban széles skálát biztosítunk a munka jellegű tevékenységekhez.

Célunk: a családban hiányzó tevékenységek pótlása, megszerettetése

- A legtöbb családban nincs a gyermeknek lehetősége a próbálkozásra, mi lehetőséget adunk erre Eközben finomodik érzékelésük, mozgásuk, a munkavégzéshez szükséges képességeik.

- A munkajellegű tevékenységekben preferált értékek: kitartás, türelem, önállóság, igényesség, esztétika, közösségi kapcsolat, fegyelem, kötelességérzet, szociális érzékenység.
- Elsődleges és legfontosabb az önkiszolgáló munka az egészséges életmóddal kapcsolatos teendők.
- A munkafeladatból adódik, hogy a felnőtt a szükséges segítséget megadja és engedi az egyedül próbálkozást.
- Hangsúlyozott figyelem a roma gyermekekre, mintaadás szükségessége a felnőtt részéről, mert a roma gyermekek családjában a gondozás minden területén az utánzásnak és nem a beszédnek van jelentősége.
- A testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés tevékenységek biztosítják az egészséges életmód megalapozását, ezért mindkét csoportban egyéni és csoportos szabályokat, szokásokat alakítunk ki.
- Az ünnepeket mindig sütés-főzés kíséri, a közös munka eredményét szívesen fogyasztják.
- Óvodánkban lehetőséget nyújtunk arra is, hogy a felnőttek munkájába besegítsenek a gyermekek (terasz, udvar seprés, falevél, fű összegyűjtése, locsolás stb.)
- A közös tevékenység során jó a hangulat, rájönnek, hogy előbb végeznek, eközben önállóságuk, önfegyelmük is alakul, ugyanakkor fejleszti a gyermekek mozgását, kontaktus teremtő készségét, számtalan ismeretet közvetít.
- Megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről is, a magunk által készített kis zászlók, kokárda, csákó készítése közben. Arra törekszünk, hogy kellemes érzéseik legyenek, és ne „ünnepeljünk túl”
- A helyi hagyományok ápolását is fontosnak tartjuk, a gyermekek egy közös játéknak fogják fel a szüreti mulatságon való részvételt.
- Külső környezettel igyekszünk az együttműködést erősíteni, mert óvodánkról, jó képet szeretnénk kialakítani.

Munkánk során nagy felelősség hárul ránk, mert mintát jelentünk az óvodás gyermekek és remélhetőleg szüleik számára is. A toleráns felnőtt által nevelt gyermekek képesek arra, hogy elfogadják azt is, ami más. Ha azt tapasztalják, hogy a felnőtt érzékeny másokkal szemben,

tisztelettel viselkedik a felnőttek és gyermekek között, akkor, ezeket a magatartásformákat veszik át. Tulajdonképpen az óvónő teremti meg a csoportban az egyensúlyt a szocializáló és individualizáló hatásokban.

3.sz.melléklet

Beszoktatási Terv

A következő év kiscsoportosait és szüleiket szeretettel várjuk áprilisban a beiratkozáskor. A szülők és a gyermekek megismerkedhetnek az óvodánkkal, a dolgozókkal, a leendő óvónénikkel, dadussal, a csoportszobával, a hozzá tartozó öltözővel, mosdóval. Eltölthetnek egy kis időt a csoportokban, bepillantást nyerhetnek az óvodai életbe, hogyan is zajlik egy délelőtti az óvodában, és kérdéseikre is szívesen válaszolunk. Mesélünk az óvoda életéről és a beszoktatási szokásokról. A gyermekek jelüket beiratkozáskor választják ki, ami az egész óvodai életüket végig kíséri. Megbeszéljük, hogy ki, mikor jön ezután óvodába, és milyen ütemben tervezzük a beszokást. Tehát a beszoktatás inentől mindenkinek más ütemben, az egyéni szükségleteknek megfelelően folytatódik (általában egy hét). A szülőnek lehetősége van elmondani, ha még valamivel kapcsolatban bizonytalanságot érez, vagy tanácsot kérhet, hogy az óvodába lépésig hátra maradt időben még mivel tudja elősegíteni önmaga és a gyermeke számára a későbbi könnyebb beszoktatást. A gyermekeknek síkbákkal kedveskedünk, amiről eszébe juthat, hogy ő már nemsokára óvodás lesz, és reményeink szerint pozitív érzések kísérik ezt a gondolatot. A beiratkozott gyermekek szüleit arra biztatjuk, hogy ha az óvoda felé sétálnak, bátran látogassanak be az óvodába. A szülők értesítést kapnak gyermekük felvételéről. Az első szülői értekezlet nagy jelentőségű a szülők és a mi számunkra is. Ez az első olyan színtér, ahol először találkozunk közvetlenebb körülmények között, ahol már tényleg minden arról szól, hogy milyen is lesz az óvodakezdés. Igyekszünk minden olyan információt elmondani, amelyeken keresztül a szülők meggyőződhetnek arról, hogy mindent a gyermekükért teszünk, melyekből látják, hogy mik a céljaink, és mik azok a szokások, szabályok, amelyek egy közösségi élet során elengedhetetlenek. Hogy lássák, hogy gyermekük egy közösség tagja lesz, ahol figyelnek rá, ahol fontos, hogy jól érezze magát, ahol szeretik, gondoskodnak róla, és kíváncsiak a személyiségére, az egyéniségére, ahol elfogadják. Megbeszéljük, hogy csak együtt tudjuk a gyermekeket átsegíteni a beszokás nehézségein, és kérjük együttműködésüket az elkövetkezendő években is. Tájékoztatjuk a szülőket a Pedagógiai Programunkról, és ekkor kapják meg az óvoda házirendjét is. Ismertetjük részletesen a szülőkkel, hogy miként képzeljük el a beszoktatást, a beszoktatási hetet, amelyre megbeszéljük, hogy ki, mikor érkezik. Nyitottak vagyunk velük szemben, hogy érezzék, bátran kérdezhetnek, és tanácsot is

kérhetnek. Az első két nap az ún. „szülős beszoktatási nap”, amelyen előzetes beosztás alapján jönnek a gyerekek a szüleikkel, és eltöltenek 1-2 órát az óvodában. Ezeken a napokon játszhatnak szüleikkel, társaikkal és velünk, óvó nénikkel is, felfedezhetik a játékokat, a mosdót, ismerkedhetnek a környezettel. Ekkor kerül sor az anamnézis felvételére, a gyermekekről való személyesebb beszélgetésre, amely során igyekszünk kideríteni a gyermekekről minden olyan információt, amely fontos az óvodába kerülése kapcsán, és ami segíthet bennünket abban, hogy minél könnyebb legyen számára a beszokás. Ilyenkor beszéljük meg a gyermek esetleges becenevét, eddigi napirendjét, otthoni szokásait, napirendjét, alvási szokásait, otthoni tevékenységeit, önállósági igényeit, kedvenc játékait, meséit...stb. Azok kezdik először az óvodát, akik már betöltötték a harmadik életévüket, minden héten 1-2 kisgyermeket, fogadunk az óvodába. Így tudjuk biztosítani azt, hogy minden kisgyermek beszoktatására a számára szükséges időt és figyelmet tudjuk fordítani. A befogadási sorrendnél természetesen figyelembe vesszük a szülők igényeit is (munkába visszatérés). A beszoktatási idő haladtával folyamatosan betölti a többi kisgyermek is a harmadik életévét, előzetes megbeszélés, egyeztetés alapján őket is folyamatosan fogadjuk az óvodába. Az első napon még rövidebb időre (kb. 8-9-ig), majd folyamatosan hosszabb időre maradnak itt a gyerekek, míg anyukájuk „elszalad a boltba, postára.” A legtöbb esetben kb. 1 hét ebéd után haza mennek a gyerekek, a második héttől már itt maradnak egész napra. A gyermekek beszoktatása a közösségi élet alakulásának egész későbbi folyamatára kihat. A folyamatos beszoktatás sok türelmet, gyöngédséget igényel minden gyermek számára. A családból közvetlenül érkező gyerekeknél előfordul, hogy hosszabb ez az idő, de mindenkinek hagyunk időt a saját ütemében a beszokásra. Aki még nincs felkészülve arra, hogy tovább maradjon, annál a kisgyereknél még várunk ezzel. Bölcsődéből óvodánkba nagyon ritkán érkezik gyermek. Azoknak a gyerekeknek, akiknek már jár ide az óvodába nagyobb testvérük, könnyebb lehet a beszokás, hiszen már ismerik az óvodát, nem idegen számukra a környezet, de ettől függetlenül nekik is gondot okozhat elválni a testvértől, illetve a szülőtől, hiszen eddig nem maradt itt, hanem hazament az anyukájával. És bár eddig esetleg itt akart maradni a testvérral, ez az új helyzet őt is megijesztheti, ugyanúgy, mint egy másik kisgyereket. Vannak olyan gyerekek is, akik már jártak óvodába, az előző kiscsoportba. Nekik könnyebb a dolguk, hiszen ők már ismerik az óvodai életet, de rájuk is figyelniük kell, hiszen a változások (új csoport, új társak) őket is megviselhetik. Mindenképpen éreztetjük velük, hogy ők már „rég” óvodások, ők lesznek a mi segítőtársaink, hogy az új gyerekek

mindent megismerjenek, és jól érezzék magukat. Szeretettel és kíváncsian várjuk az új gyerekeket. Az első hónapban mindketten óvónők itt vagyunk reggeltől ébresztőig a csoportban, és a dadus is többet van benn. Mindhárman egyformán következetesen ugyanazt kérjük. Fontos, hogy közöttünk, a csoportban dolgozó felnőttek között összhang legyen, és egyező nevelési hatást teremtsünk meg. Az ésszerű keretet adó szokás- és szabályrendszer biztonságérzetet, nyugalmat, a gyermekek védettségét, a közösségi érzelmeik kialakulását szolgálja. A szokás- és szabályrendszer a napirendhez igazodik, rugalmasan alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Velük együtt alakítjuk a szokásokat, napról napra folyamatos ismétléssel érjük el, hogy természetesek legyenek számukra a szokások, biztosságot nyújtson az állandó napirend, hogy el tudjanak igazodni a maguk módján a számukra teljesen új óvodai életben.

A szülőkkel való jó kapcsolat is nagyon fontos számunkra, ami időigényes, hiszen bármikor, amikor hozzák, illetve viszik a gyermeket, időt kell szakítani arra, hogy meghallgassuk az éjszakai, reggeli történeteket, gondokat, ami a gyermek aznapi komfortérzetére rányomja a bélyegét, amit fontos tudnunk a gyermekek lelkiállapotának megértéséhez. A szülők pedig igénylik, hogy mi is elmondjuk, hogy mi történt a nélkülük töltött első órákban, és a későbbiekben is. Fontos, hogy a szülőknél tudatosítsuk, hogy sugározzanak magabiztosságot a gyermek felé, mert ez biztonságérzetet kelt a gyermekben, hiszen ha látja, hogy a szülei sem aggódnak, akkor neki sincs miért. A gyermekek hozhatnak magukkal valamilyen otthoni tárgyat, kedvenc plüss játékot, ezzel is megkönnyítve az elválást, a szorongás legyőzését. Életkori sajátosságaiknak és szükségleteiknek megfelelően ölbéli ringató, hintáztató, lovagoltató mondókákkal, játékos dalocskákkal igyekszünk örömtelivé tenni az óvodában eltöltött időt. Célunk, hogy a gyermekek szívesen jöjjenek óvodába, jól érezzék magukat. Időt kell hagynunk arra, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy gondoskodunk róluk, szeretjük őket, hogy biztonságban érezhetik magukat velünk. Ezeket próbáljuk elérni az első pillanattól kezdve, a szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével. Bátorító neveléssel ösztönözzük őket az új dolgok megismerésére, bizalmunk kimutatásával növeljük önbizalmukat, apró kis sikereiket elismerjük, de tévedéseiket is természetességgel kezeljük, hogy felismerjék, hogy lehet tévedni. Fontosnak tarjuk, hogy a gyermekek számára melegséget, békét sugározzunk, amely beépül a gyermekek személyiségébe, napi

tevékenységeikbe. A gondos előkészítés mellett is előfordul, hogy a gyermek akár az első naptól, akár hosszabb-rövidebb érdeklődő, vidám időszak után nehezen szakad el a szüleitől. Az ilyen elválás a szülők számára is fájdalmas, ilyenkor a szülő feszültségét, szorongását, bizonytalanságát, ill. büntudatát (amiért otthagyja) a gyermek érzékeli, és még jobban tiltakozik az itt maradás ellen. Ilyenkor igyekszünk minél rövidebbre „nyújtani” a búcsút, és magabiztossággal, vidámsággal, kiegyensúlyozottsággal biztosítjuk a szülőt arról, hogy minden rendben lesz, és hogy ez természetes viselkedés a gyermek részéről. A mi dolgunk, hogy eltereljük a gyermek figyelmét szomorúságáról, fájdalomáról, kérdéseire folyamatosan válaszolunk, biztosítjuk arról, hogy nem hagyják itt, és mindig jönni fognak érte. Érzelmi megnyilvánulásaikra nyugodtan reagálunk, szorongásaikat, félelmeiket megpróbáljuk oldani.

A beszoktatás időszakában néhány kisgyermeknél nehézséget jelenthet a napirend változása, vagy az egyik napirendi pontból a másikba való váltás. Ezért mindig elmondjuk előre, hogy ezután mi fog történni, hogy ezzel is növeljük biztonságérzetüket, hogy fel tudjanak készülni a váltásra, változásra. Tapasztalatunk szerint a gyerekek nagyon szeretnek kimenni az udvarra, ott az óvónénikkel sétálni, játszani, ezt kihasználva sok időt töltünk a szabadban. A beszoktatás részét képezi az is, hogy az új kisgyermeket elfogadják a többiek, megismerjék nevét, jelét, és hogy ő is ismerje meg a többiek nevét, jelét, és a csoportban dolgozó felnőttek nevét. Nem szabad megfélemlenünk az új gyermekek jövetelekor a már bent levőkről (a már beszokottakról, vagy az éppen beszokó félben levőkről) sem, hiszen ők is igénylik folyamatosan az odafigyelést, a velük való játszást. Az életkori sajátosságok mellett nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni sajátosságok figyelembe vételére is. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenet mindenkinél minél harmonikusabb legyen, hogy minél közelebb kerüljünk a kicsik lelki világához, ami által egyéni igényeit, jellemzőit is jobban megismerhetjük. Célunk, hogy a gyermekek találják meg helyüket a csoportban, élvezzék, hogy a csoportunk tagjai, ahol elfogadják, mindig várják, és szeretik őket, és ahol megmutathatják, és kibontakoztathatják egyéniségüket, egyéni képességeiket.

4.sz. melléklet

Befogadási terv

Érzelmi nevelés

Családias, meghitt, nyugodt légkört alakítunk ki a gyermekek számára, az életkoruknak/fejlettségüknek megfelelő játékeszközökkel, ölbéli játékokkal, mondókákkal, mesékkel, igény szerint test-szemkontaktussal:

- maximálisan érvényesítjük a toleranciát, valamint az egyéni bánásmódot,
- anyás beszoktatással-együttjátás, tevékenykedés-érzelmi biztonságukat növeljük,
- fokozatosan szokjanak az óvodához (lehetőség szerint az első héten pár órát töltsenek az intézményben, majd ez az idő fokozatosan növekedjen),
- az első héten a csoport mindkét óvodapedagógusa együtt várja a gyermekeket, segítünk eligazodni az óvodai életben, törekszünk biztonságérzetük kialakulásában.

Az egészséges életmód alakítása

Testápolással kapcsolatos feladatok:

- megismerkednek a mosdóval, a tisztálkodási eszközökkel, együtt megkeressük a törölközőtartón, fogmosó poháron található jeleiket,
- a fésülködésben segítséget nyújtunk,
- megtanítjuk a csapok nyitására, zárására, a helyes szappanhasználatra,
- a nagyobbakat megkérjük, amiben tudnak, nyújtsanak segítséget, legyenek modellértékek számukra,
- az első naptól ügyelünk a tisztálkodás helyes sorrendjének betartására:
 - o a WC-használat előtt kézmosás szükséges,
 - o a csapot kis vízszaggal próbálják megnyitni, elzárni, kezüket a mosdó fölött rázzák le,
 - o a fiúk is ülve pisiljenek a WC-n, használjanak WC-papírt,
 - o húzzák le maguk után,
 - o próbálják szárazra törölni kezüket,

- o jelezzék, ha szükségük van papír zsebkendőre, segítséggel használják.

Öltözködéssel kapcsolatos feladatok:

- tudjanak tájékozódni a csoportszobához tartozó helyiségekben,
- keressék meg a polcukat, zsákjukat, felnőtt segítségével vegyék elő a ruhájukat,
- sajátítsák el az öltözködés sorrendjét,
- próbálkozzanak a ruha le és felvételével,
- öltözésénél bátran kérjenek segítséget,
- alvás előtt segítséggel öltözzenek pizsamába.

Étkezéssel kapcsolatos feladatok:

- ismerjék meg a terítés menetét, segítséggel terítsenek meg maguknak,
- az asztalnál tanulják meg a helyes ülés és helyes testtartás technikáját,
- egyenek a tányér fölé hajolva,
- a poharat tegyék a tányér elé,
- az általuk nem ismert ételt lehetőleg kóstolják meg,
- a folyadék öntését kérjék felnőttől vagy az asztalnál ülő nagyobb gyermektől,
- ha kérnek valamit az étkezés során, jelezzék kézfeltartással,
- segítséggel használjanak szalvétát, azt helyezték a tálkába,
- az étkezés után tolják be az asztalhoz a széket, előbb a poharat, majd a tányért két kézzel megfogva hozzák ki a tálaló kocsikhoz.

Egészségfejlesztő testmozgás:

- napi szinten játszunk szervezett, tervezett mozgásos játékokat,
- szabad levegőn való mozgást részesítjük előnyben,
- rossz idő esetén a tornaszobát használjuk, a lépcsőn való járást, baleset-megelőzés szempontjából nyomatékosítjuk,
- tanulják meg a gyermekek az udvari élet szabályait, segítségükre vannak az óvodába régebben járótársaik is.

Játék:

- nyugodt, zavartalan szabad játéktevékenységet biztosítunk,

- a játékokat a gyermekek számára elérhető helyre tesszük,
- az otthonról behozott játékokat, alváshoz szükséges puha kedvencet, a zsákjukban tárolják napközben,
- motiváljuk őket a játékok helyes használatára-együttjátszásra,
- a leesett játékokat vegyék észre, emeljék fel, maguk után rakodjanak el,
- buzdítsuk őket, hogy a kívánt játékot kérjék el egymástól, illetve adják oda másnak is,
- a baleset-megelőzés szempontjából hívjuk fel a figyelmüket az aktuális veszélyforrásokra (lépcső, ollóhasználat, udvari játékok, vizesblokk, trambulín).

Baleset-megelőzés

A gyermekekkel ismertetjük az épület belső tereiben, az udvaron valamint egyéb helyszíneken érvényes biztonsági előírásokat, szabályokat. Ebben az időszakban kiemelten – napi szinten – elevenítjük fel az udvari szabályokat (egy-egy játékeszköz helyes használatát) és a közlekedési módot épületből ki- és bemenet, lépcsőn le- és fel.